

Erhvervsudvikling i Ikast-Brande Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

August 2024

Indhold

---

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om ejerledede virksomheder	8
3. Beskæftigelse og specialisering	20
4. Iværksætteri og virksomhedsbestand	26
5. Vækstvirksomheder og eksport	34
6. Profilanalyse – highlights	38

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Hej og velkommen til den femte udgave af vores kommunerapporter om erhvervsudviklingen i Midtjylland. I denne rapport dykker vi ned i, hvordan det står til med erhvervslivet i de 19 kommuner her i regionen.

Hos Erhvervshus Midtjylland har vi som mål at identificere og styrke de faktorer, der driver væksten og giver midtjyske virksomheder en konkurrencefordel. Samtidig vil vi adressere de udfordringer, som kan hæmme udviklingen. Kommunerapporterne skal være en kilde til viden, så vi sammen kan fremme erhvervslivet både lokalt og regionalt og udnytte de mange potentialer, som vores region har.

Ligesom i de tidligere kommunerapporter har vi samlet data om det lokale erhvervsliv – fra beskæftigelse og iværksætteri til virksomheders udvikling og eksport. Vi har også inkluderet statistik om brugen af lokal erhvervsservice og specialiseret vejledning, baseret på profilanalysen fra 2024.

Denne gang har vi et særligt tema om ejerledede virksomheder. Disse virksomheder spiller en vigtig rolle i vores region, og vi ser nærmere på, hvor mange der er i hver kommune, og hvordan de klarer sig. Ejerledede virksomheder står over for udfordringer som generationsskifte, nye teknologier og grøn omstilling, og vi giver et overblik over deres karakteristika.

Vi zoomer også ind på de virksomheder, der snart skal have nye ejere. Det er vigtigt for os, at disse ejerskifter bliver succesfulde, så vi kan bevare arbejdspladserne her i regionen.

Sidst, men ikke mindst, kigger vi på diversiteten i de ejerledede virksomheder. Det handler om kønsfordeling i ledelsen, nationalitet og beskæftigelse af personer, som ellers måske ville have svært ved at få et job. Diversitet bringer nye perspektiver og kompetencer ind i

virksomhederne og kan gøre dem mere attraktive medarbejdere.

Vi vil gerne sige en stor tak til alle kommuner. Jeres input er med til at skabe inspiration og dele viden på tværs af kommunerne, og det kan føre til nye erhvervsstrategier, initiativer og samarbejder, der gavner vores lokale erhvervsliv. Vi håber også, at rapporten kan sætte fokus på vigtige emner, hvor der er stort potentiale for udvikling.

Samarbejdet mellem lokal erhvervsservice, erhvervshuset og kommunerne er nøglen til at styrke erhvervsfremmeindsatsen. Kommunerapporterne skal hjælpe os med at samarbejde endnu bedre og udnytte både lokale og tværkommunale muligheder og tackle de udfordringer, vi står over for.

Gennem rapporten kan du se, hvordan din kommune klarer sig i forhold til resten af Region Midtjylland, landet og en gruppe sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Favrskov Kommune, Hedensted Kommune, Odder Kommune, Skanderborg Kommune og Syddjurs Kommune.

God læselyst!

Med venlig hilsen

Bestyrelsesformand Ib Lauritsen

Direktør Mette Højborg

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Ikast-Brande Kommunes erhvervspræstationer i 2022 på en række nøgleområder. I tabellen er Ikast-Brande Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Ikast-Brande Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at der siden 2017 er sket en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse i Ikast-Brande Kommune, men at væksten har været svagere end i resten af regionen.

Det bidrager til den relativt lave jobskabelse, at der ikke startes så mange nye virksomheder, og at beskæftigelsen i de store virksomheder – som tegner sig for over halvdelen af den private beskæftigelse – ikke har udviklet sig lige så stærkt som i resten af regionen.

Omvendt klarer Ikast-Brande Kommune sig bedre end regionsgennemsnittet på de øvrige indikatorer. Det gælder ikke mindst på eksportområdet, hvor kommunen er kendetegnet ved at huse relativt mange eksportvirksomheder. Dertil kommer, at andelen af eksportvirksomheder og deres samlede eksport er vokset i 2021 og 2022.

Analysen viser endvidere, at der er relativt mange vækstvirksomheder i Ikast-Brande Kommune, og at mange af kommunens iværksættervirksomheder overlever de første tre år efter etableringen.

	Ikast-Brande Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre oplandskommuner
Jobvækst i den private sektor 2017-22	6,8 pct.	11,2 pct.	
Andel iværksættervirksomheder	4,6 pct.	4,8 pct.	
Treårig overlevelsesrate for nye virksomheder	64,3 pct.	56,7 pct.	
Andel vækstvirksomheder	12,7 pct.	10,4 pct.	
Andel eksportvirksomheder	21,7 pct.	19,8 pct.	
Jobvækst i store virksomheder 2017-22	10,2 pct.	17,1 pct.	

Dårligste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Midterste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Bedste tredjedel blandt oplandskommuner i Danmark

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Ikast-Brande Kommunes profil som erhvervskommune.

De tre største brancher målt på antal jobs er elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri, engroshandel samt bygge og anlæg. De udgør tilsammen ca. 8.900 årsværk eller 52 procent af den samlede private beskæftigelse i kommunen.

Set relativt til andre kommuner skiller elektronik-, maskin-, og transportmiddelindustrien sig ud med en meget høj specialisering på 4,6. Det vil sige, at dette erhverv fylder 360 pct. mere end i en gennemsnitskommune.

Det fremgår endvidere, at de store virksomheder tegner sig for en relativ høj andel af den private beskæftigelse i Ikast-Brande Kommune.

Analysen peger også på, at erhvervslivet i Ikast-Brande Kommune er kendetegnet ved en høj grad af internationalisering. Udover de gode eksportpræstationer beskæftiger virksomhederne i Ikast-Brande Kommune i højere grad udenlandsk arbejdskraft end de øvrige midtjyske kommuner.

De tre største brancher

1. Elektronik, maskin- og transportmiddelindustri:	3.905 årsværk
2. Engroshandel:	3.444 årsværk
3. Bygge og anlæg:	1.587 årsværk

Udenlandsk arbejdskraft

Ikast-Brande Kommune:	13,6 pct.
Region Midtjylland:	10,2 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Elektronik, maskin- og transportmiddelindustri:	4,6
2. Engroshandel:	2,3
3. Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri:	2,2

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Ikast-Brande Kommune	
Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	23 pct.
Store virksomheder (50+):	51 pct.
Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	39 pct.

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche/klynge udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Sammenfatning – ejerledede selskaber

Dette års særtema giver en karakteristik af den store gruppe af ejerledede selskaber i det midtjyske erhvervslandskab og sætter fokus på to vigtige emner – ejerledernes alder og diversiteten i de ejerledede virksomheder.

Analysen viser, at de ejerledede selskaber udgør en betydelig del af de midtjyske virksomheder – målt på både antal og beskæftigelse. Især ejerledede virksomheder med 11-50 årsværk fylder meget beskæftigelsesmæssigt i den midtjyske økonomi. Samtidig har ca. 1/3 af de ejerledede selskaber med mindst fem ansatte eksport.

Analysen understreger, at ejer- og generationsskifte er et vigtigt erhvervspolitisk tema. I nogle kommuner er helt op til 40 pct. af ejerlederne over 55 år.

Når det gælder diversitet, viser analysen, at der er sket en betydelig stigning i både brugen af udenlandsk arbejdskraft og i antallet af ejerledere, der har ansat personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Til gengæld er der fortsat en stor kønsmæssig ubalance blandt lederne i ejerledede selskaber. I Midtjylland som helhed er kun godt hver sjette leder en kvinde i denne gruppe af virksomheder. Og kun 42 pct. af de ejerledede selskaber med to ledere eller flere har ansat en kvindelig leder. På begge områder ligger Midtjylland under lands-gennemsnittet.

Udvalgte resultater fra analysen

I Ikast-Brande Kommune ligger 40 pct. af den private beskæftigelse i ejerledede selskaber og enkeltmandsvirksomheder. For regionen som helhed er andelen 35 pct.

Ikast-Brande Kommune huser i alt 181 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.

I 30 pct. af de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune med mindst fem årsværk er ejerlederen over 55 år, mens ejerlederen i seks pct. af selskaberne er over 65 år.

I Ikast-Brande Kommune har 39 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk eksport. I Region Midtjylland som helhed er andelen 32 pct.

20 pct. af lederne i de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune er kvinder. I regionen som helhed er andelen 17 pct.

40 pct. af de ejerledede selskaber (mindst fem årsværk) i Ikast-Brande Kommune beskæftiger personer, der er i støttet beskæftigelse. For regionen som helhed er andelen 46 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om ejerledede selskaber

Temaafsnittet i dette års kommunerapporter giver en karakteristik af ejerledede selskaber i de midtjyske kommuner.

Baggrunden er, at ejerledede virksomheder fylder meget i det midtjyske erhvervslandskab. Samtidig står en del ejerledede virksomheder over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

De første sider giver en samlet karakteristik af ejerledede selskaber i kommunen, herunder antal, størrelse og eksport.

Dernæst giver afsnittet et overblik over, hvor mange ejerledede selskaber der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Til sidst præsenteres indikatorer for diversiteten i de ejerledede virksomheder. Afsnittet sætter fokus på udbredelsen af kvindelige ledere samt diversitet mht. brug af arbejdskraft fra forskellige lande og personer på kanten af arbejdsmarkedet.

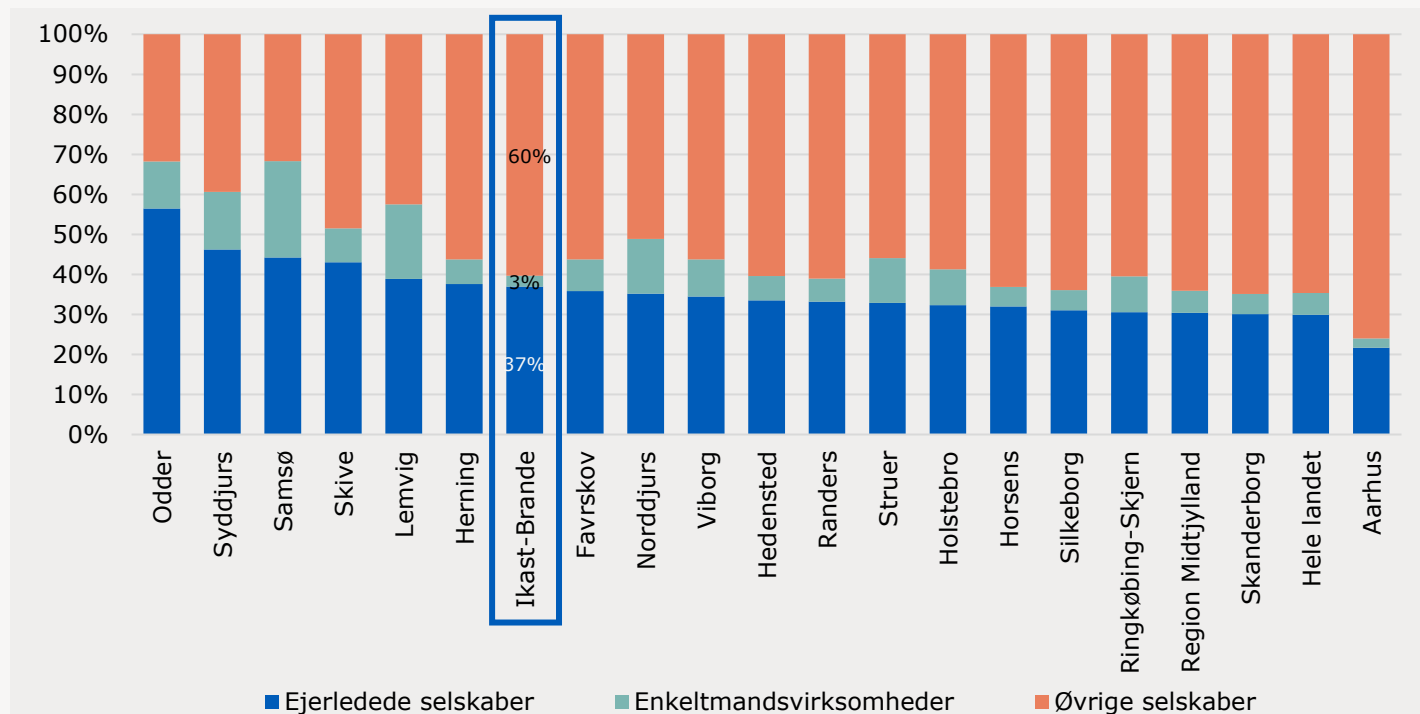
Beskæftigelsen fordelt på virksomhedstyper i de midtjyske kommuner

Ved udgangen af 2022 husede Ikast-Brande Kommune i alt 1.049 ejerledede aktie- og anpartsselskaber. Dertil kommer et stort antal enkeltmandsvirksomheder, der for langt de flestes vedkommende også er ejerledede.

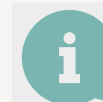
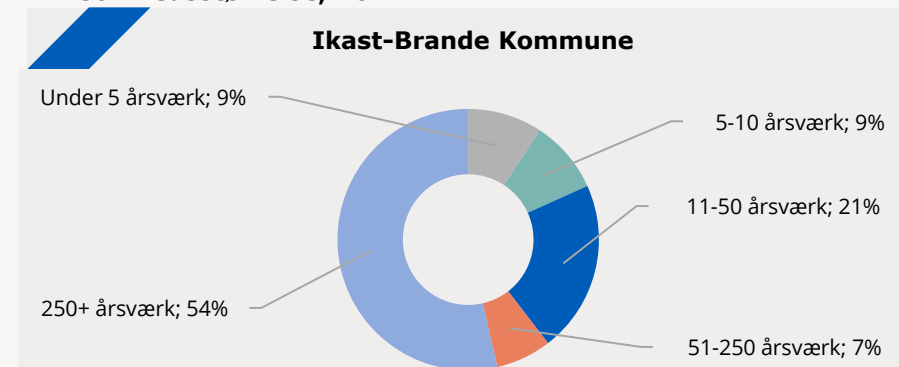
Der er betydelig forskel på, hvor meget denne gruppe af virksomheder udgør af den samlede beskæftigelse i de midtjyske kommuner, som det fremgår af figur 2.1. Det svinger fra 68 pct. i Odder Kommune til 24 pct. i Aarhus Kommune. I Ikast-Brande Kommune udgør ejerledede selskaber 37 pct. af beskæftigelsen, mens enkeltmandsvirksomheder udgør tre pct.

Herudover viser figur 2.2, hvordan beskæftigelsen blandt de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune er fordelt på virksomhedsstørrelser. Det fremgår, at 54 pct. er beskæftiget i virksomheder med 250+ ansatte.

Figur 2.1. Private fuldtidsjobs i midtjyske kommuner fordelt på virksomhedstype, 2022

Figur 2.2. Private fuldtidsjobs i ejerledede selskaber fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Ejerledede selskaber er opgjort som privatejede selskaber (primært A/S og ApS), hvor direktøren samtidig ejer mindst 50 pct. af selskabet.

Analysen er baseret på Danmarks Statistiks (DST) firmastatistik over økonomisk aktive selskaber og deltagerregisteret, der indeholder oplysninger om selskabernes ledelse og ejerkreds.

Enkeltmandsvirksomheder er oftest ejerledet. Men DST har ikke oplysninger om ledelsen og ejerkredsen i enkeltmandsvirksomheder, hvorfor de er udeladt af den resterende del af analysen.

Fokus på ejerledede selskaber i Ikast-Brande – 181 selskaber beskæftiger mindst 5 årsværk

Den resterende del af afsnittet zoomer ind på ejerledede selskaber med en beskæftigelsesmæssig tyngde i kommunen. Derfor afgrænses de ejerledede selskaber i det følgende til selskaber med mindst fem årsværk. Oversigten neden for viser, at 181 af kommunens ejerledede selskaber – svarende til 17 pct. - beskæftiger mindst fem årsværk. Den største gruppe rent antalsmæssigt er virksomheder med 0-5 årsværk.

De to figurer til højre sammenligner de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk i kommunen med ejerledede selskaber i resten af regionen og landet på to centrale områder – nemlig om virksomhederne har eksport, og om de har en bestyrelse. Figur 2.3 viser, at 39 pct. af de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune havde eksport i 2022. Det er højere end regions- og landsgennemsnittet.

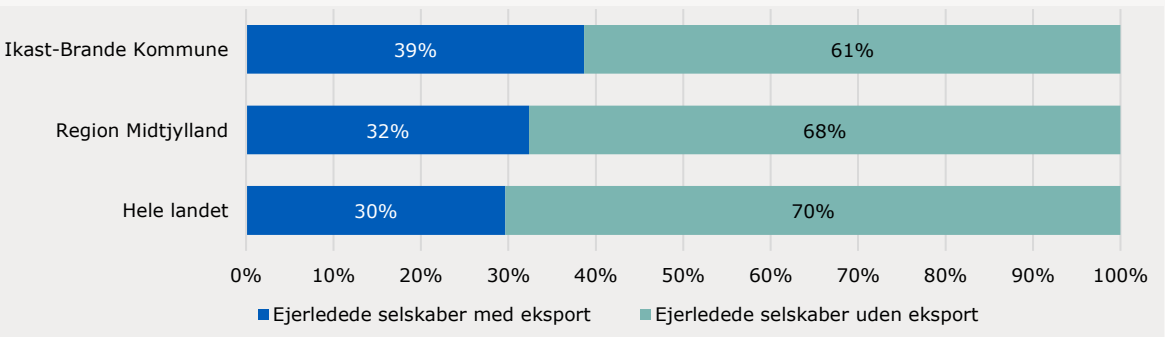
Figur 2.4 viser, at 43 pct. af de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune havde en bestyrelse i 2022, hvilket også er højere end regions- og landsgennemsnittet.

Oversigt - ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune, 2022

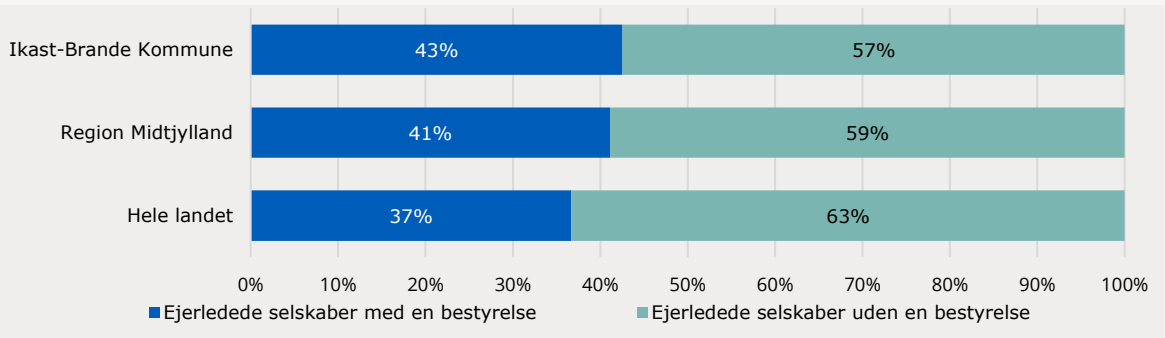

	Antal	Andel
Ejerledede selskaber i alt:	1.049	100%
<i>Heraf selskaber med:</i>		
Ingen årsværk	399	38%
Under 5 årsværk	469	45%
5-10 årsværk	93	9%
11-50 årsværk	77	7%
51-250 årsværk	6	1%
250+ årsværk	5	1%
Mindst fem årsværk	181	17%

Figur 2.3. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og eksport, 2022

Figur 2.4. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og en bestyrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Ejernes alder i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

30 pct. af ejerlederne i Ikast-Brande er 55 år eller ældre

Et godt forberedt og velgennemført ejer- og generationsskifte tager ofte mange år. Samtidig er et succesfuldt ejerskifte afgørende for mange ejerledede virksomheders fortsatte udvikling og for bevaring af jobs.

Derfor er det interessant at se nærmere på, hvor mange ejerledede selskaber med en betydelig aktivitet (her defineret som selskaber med mindst fem årsværk), der er ejet af personer over en vis alder.

Figur 2.5 sammenligner på tværs af midtjyske kommuner andelen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er over 55 år.

Det fremgår, at 30 pct. af selskaberne i Ikast-Brande Kommune har en ejerleder over denne alder. Det er lidt under det midtjyske gennemsnit.

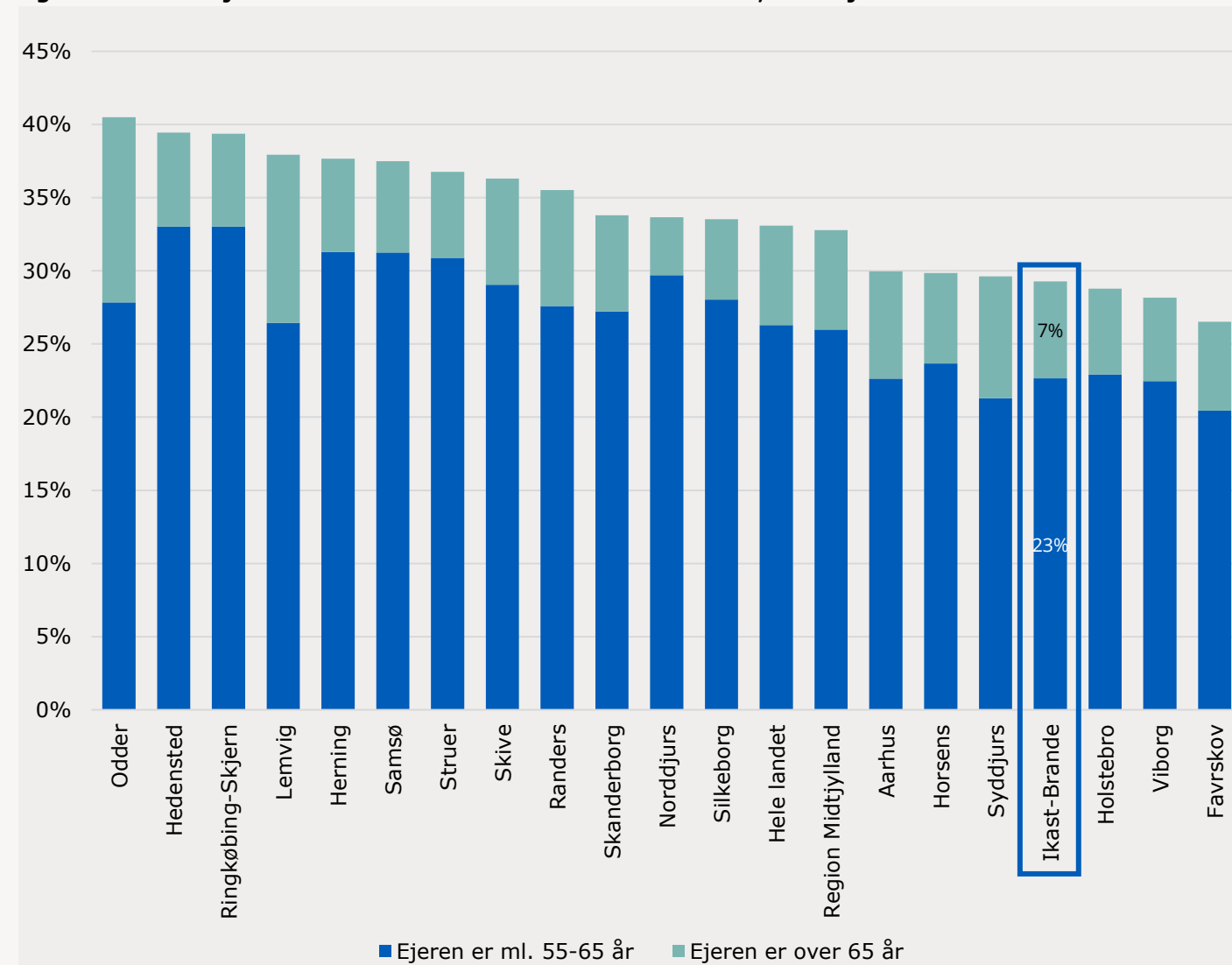
Denne side og den følgende side giver en karakteristik af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som inden for en overskuelig fremtid formodes at skulle gennemføre et ejerskifte.

Selskaber, der potentielt står over for ejerskifte, er opgjort på baggrund af ejerlederens alder i 2022. Konkret er de ejerledede selskaber inddelt i tre grupper:

- Nært forestående ejerskifte – ejerlederen er over 65 år
- Ejerskifte på længere sigt – ejerlederen er ml. 55-65 år
- Øvrige ejerledede selskaber – ejerlederen er under 55 år

Hvis selskabet har to ejerledere (dvs. at begge ejer 50 pct.) anvendes alderen for den yngste ejerleder.

Figur 2.5. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, hvor ejerlederen er 55 år eller ældre

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Enkeltmandsvirksomheder er udeladt, da det ikke er muligt at opgøre ejernes alder for denne virksomhedstype.

Mange selskaber inden for industri samt bygge og anlæg står over ejerskifte

Ikast-Brande Kommune havde ved udgangen af 2022 i alt 181 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk. Af disse havde 53 en ejerleder på mindst 55 år, mens 12 havde en ejerleder på mindst 65 år. Det fremgår af tabel 2.1, der også viser størrelsesfordelingen af de selskaber, der står over ejerskifte på kort eller længere sigt.

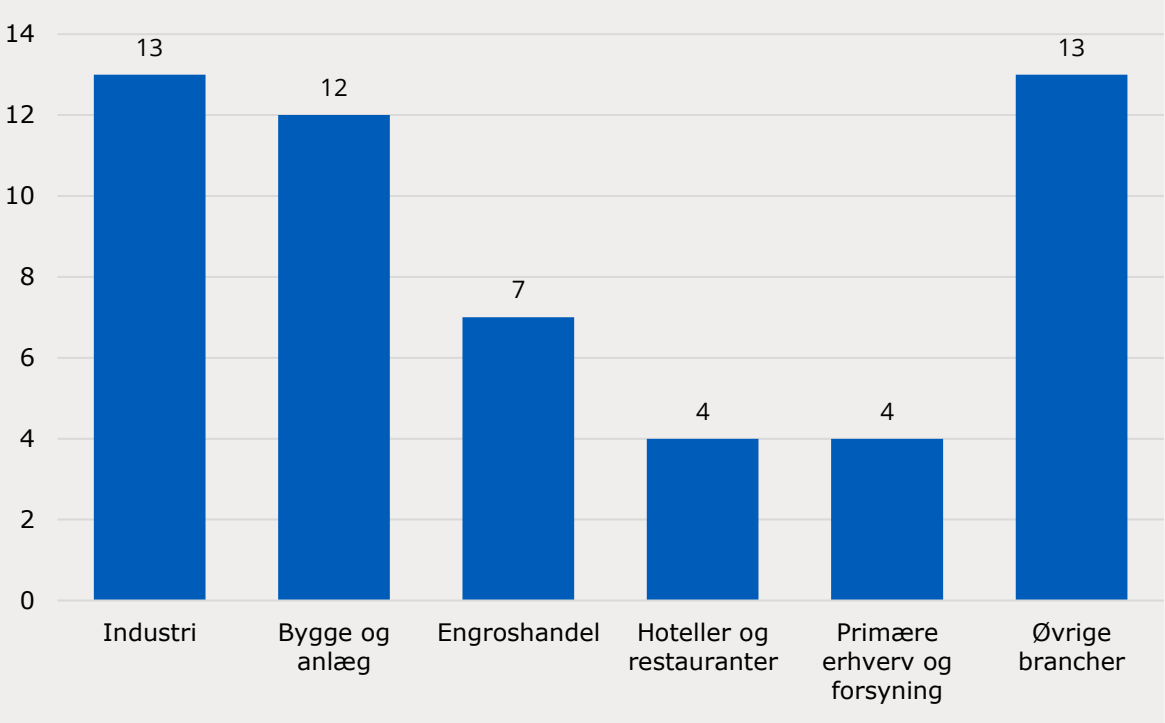
Figur 2.6 viser endvidere branchefordelingen blandt gruppen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er mindst 55 år, og som beskæftiger mindst fem årsværk. Figuren viser, at bygge & anlæg samt industri udgør knap halvdelen af de virksomheder, der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Tabel 2.1. Antal ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune med mindst fem årsværk, der står overfor ejerskifte, opdelt på størrelse og ejerlederens alder, 2022

	Nært forestående ejerskifte (over 65 år)	Ejerskifte på længere sigte (55-65 år)	I alt
5-10 årsværk	7	22	29
11-50 årsværk	5	17	22
51-250 årsværk	0	2	2
I alt	12	41	53

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.6. Branchefordeling af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, der står over for ejerskifte i Ikast-Brande Kommune (ejerlederen er over 55 år)

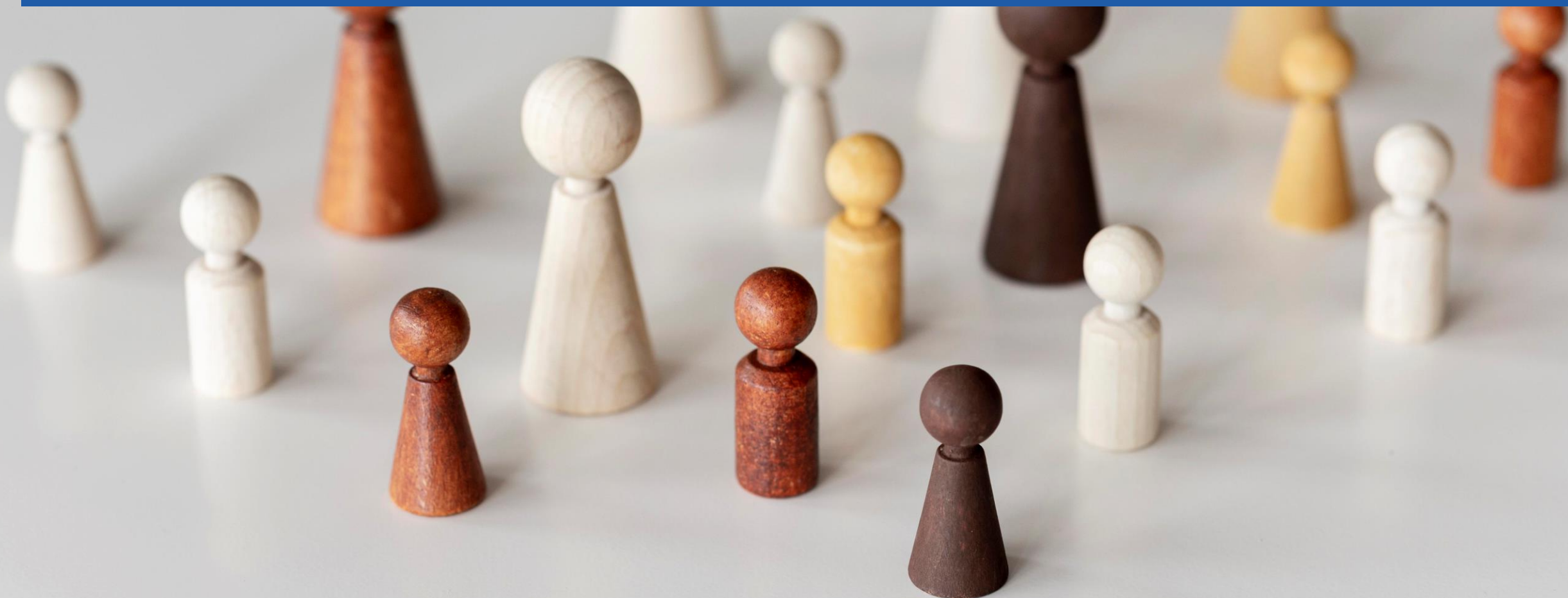

Note: Primære erhverv og forsyning omfatter følgende brancher: Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser.

Diversitet i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

54 pct. af de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune har ansat udenlandsk arbejdskraft

Et af pejlemærkerne for diversitet er medarbejdernes etnicitet og nationalitet. I tabel 2.2 er de ejerledede selskaber i kommunen fordelt efter, om de kun har ansat danskere, eller om de har ansat personer fra henholdsvis andre EU-lande og ikke EU-lande. Det fremgår, at 46 pct. af de ejerledede selskaber kun har danske medarbejdere, mens 54 pct. har ansat udenlandsk arbejdskraft. 18 pct. af selskaberne har ansat medarbejdere fra EU-lande, mens 36 pct. har ansat medarbejdere, der kommer fra ikke EU-lande.

Figur 2.7 viser, at der siden 2017 i Ikast-Brande Kommune især har været en vækst i antallet af ejerledede selskaber, der både beskæftiger arbejdskraft fra EU-lande samt medarbejdere fra ikke EU-lande. Omvendt er ejerledede selskaber, der alene beskæftiger dansk arbejdskraft, gået tilbage.

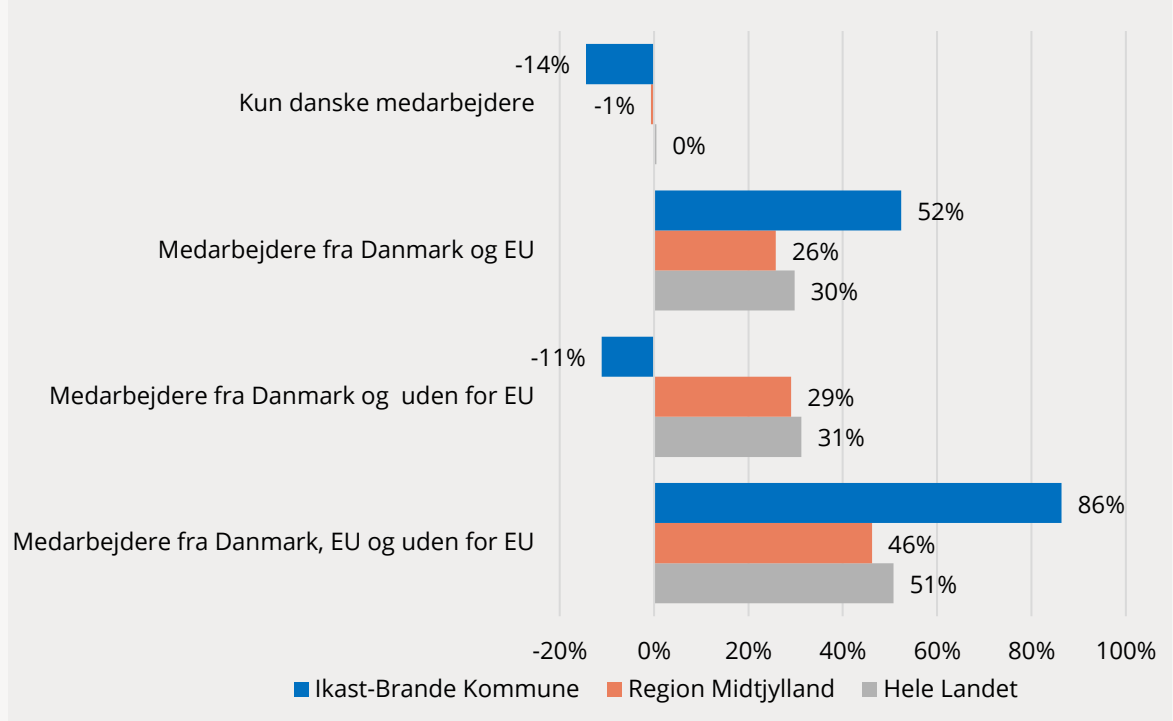
Det generelle billede er, at de midtjyske ejerledede selskaber på dette område er blevet mere diverse, idet antallet af virksomheder med kun danske medarbejdere ikke er vokset.

Tabel 2.2. Ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune fordelt efter, om de har ansat medarbejdere med udenlandsk statsborgerskab, 2022

	2022	Andel 2022	Andel 2022 Region Midtjylland
Kun danske medarbejdere	83	46%	51%
Medarbejdere fra Danmark og EU	32	18%	17%
Medarbejdere fra Danmark og uden for EU	24	13%	15%
Medarbejdere fra Danmark, EU og uden for EU	41	23%	18%
I alt	180	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Figur 2.7. Udvikling i antal ejerledede selskaber 2017-22 opdelt efter medarbejdernes nationalitet, 2017-22

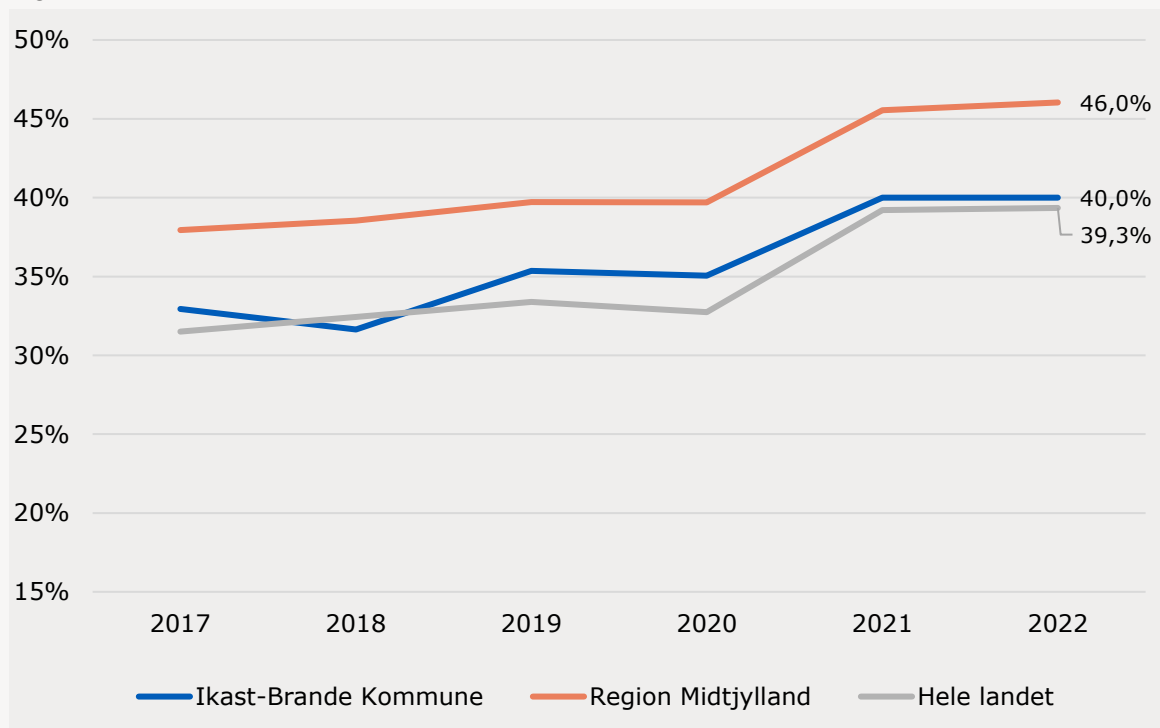
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Stigning i brugen af arbejdskraft i støttet beskæftigelse

Et andet vigtigt område, når det kommer til diversitet og åbenhed, er brugen af arbejdskraft på kanten af arbejdsmarkedet. Virksomheder kan her markere sig på at tage et samfundsmæssigt medansvar samtidig med, at social ansvarlighed i stigende grad kommer i fokus som en konkurrenceparameter. Figur 2.8 viser udviklingen i andelen af ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse. Det vil sige personer, der ansættes med tilskud fra det offentlige, fx løntilskud, fleksjob, etc. Figuren viser, at der – relativt set – er lidt færre ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune end i regionen som helhed, der har medarbejdere i støttet beskæftigelse. Figuren viser også, at det er blevet mere udbredt for selskaberne – både i de midtjyske kommuner og på landsplan – at have medarbejdere i støttet beskæftigelse. I Ikast-Brande Kommune voksede andelen fra ca. 33 til 40 pct. i perioden 2017-22.

Herudover sammenligner figur 2.9 andelen af virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse for forskellige størrelsesgrupper. Det fremgår, at Ikast-Brande Kommune ligger under regionsgennemsnittet for virksomheder med hhv. 5-10 og 11-50 årsværk, men over regionsgennemsnittet for gruppen 50+ årsværk.

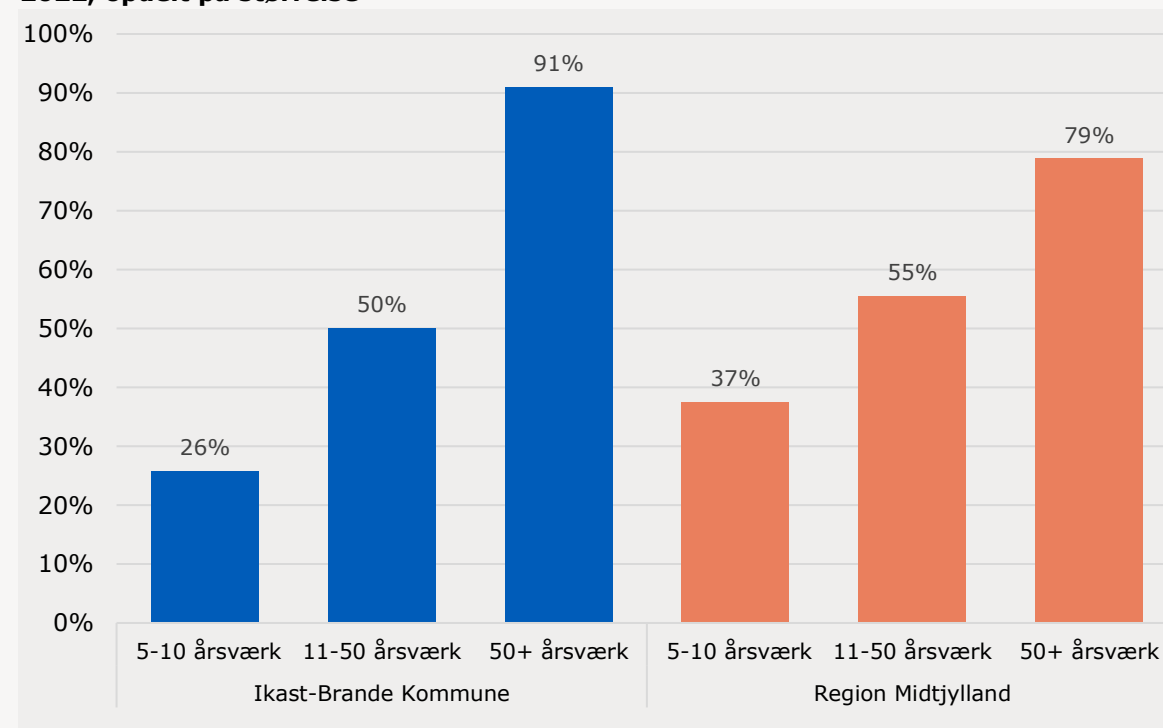
Figur 2.8. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

Figur 2.9. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse 2022, opdelt på størrelse

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

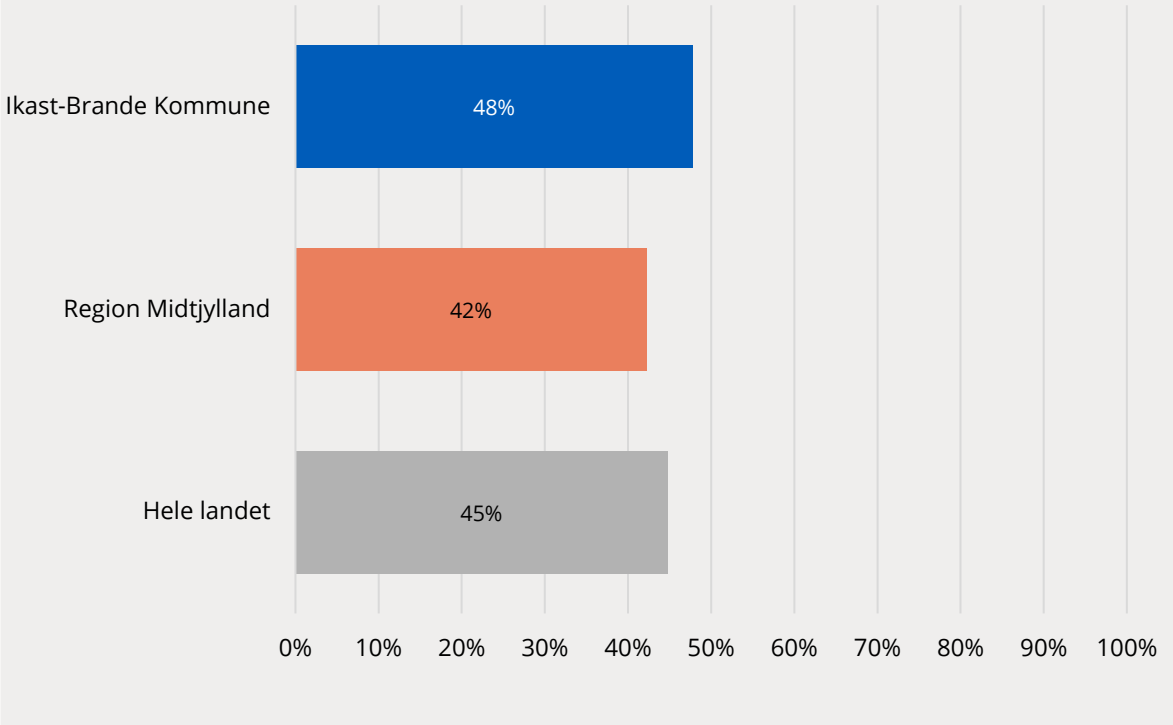
Lidt højere andel virksomheder med kvindelige ledere end i resten af regionen

Endelig er diversitet på køn et forhold, der har fået stigende opmærksomhed i de senere år. Både i relation til at sikre mangfoldighed på kompetencer og som et forhold, der vægter, når fx store virksomheder og slutkunder vurderer ESG-forhold gennem værdikæden.

Figur 2.10 viser, hvor stor en andel af ejerledede selskaber med mindst to ledere, der har kvinder i ledelsen. Endvidere viser figur 2.11 udviklingen i kvinders andel af samtlige lederstillinger i de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune, regionen som helhed og hele landet.

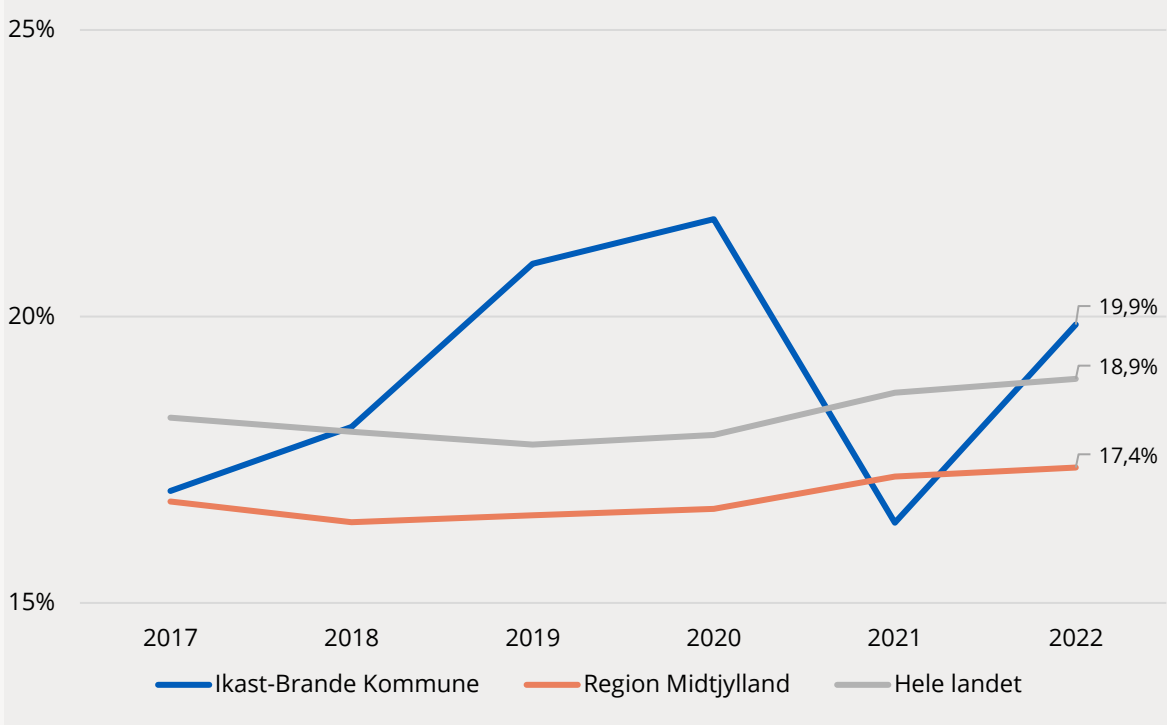
Det fremgår, at andelen af selskaber med kvindelige ledere er højere end i resten af regionen. Der er også lidt flere lederstillinger, der er besat af kvinder end i resten af regionen. Det er dog fortsat kun hver femte leder i de ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune, der er en kvinde.

Figur 2.10. Andel ejerledede selskaber, der har kvindelige ledere, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst to personer i ledelsen

Figur 2.11. Kvinders andel af samtlige lederstillinger i ejerledede selskaber, 2017-22

Erhvervsrettede tiltag målrettet ejerledede virksomheder i Ikast-Brande Kommune

Potentialer og udfordringer for ejerledede selskaber i Ikast-Brande Kommune

Ikast-Brande Kommune er en kommune med et stærkt erhvervsliv, der er båret af både store internationale virksomheder samt en række større og mindre ejerledede virksomheder.

De ejerledede virksomheder er vigtige for kommunen. Det entreprenante DNA, der stammer fra ejerlederne, kendetegner egnen og har i høj grad været og er stadig med til at påvirke områdets udvikling.

- **Potentiale:** De ejerledede selskaber er ofte agile, og der behøver ikke at være langt fra tanke til handling. Dermed kan virksomhederne med den rette hjælp imødekomme nye krav og markedstendenser.
- **Udfordring:** I disse år bliver særligt de mindre, ejerledede virksomheder, dog udfordret af øgede krav til f.eks. rapportering, bæredygtighed, digitalisering og lignende.

Initiativer, der vejleder generations- og ejerskifte

Den lokale erhvervsservice er kontinuerligt i dialog om tidens udfordringer med kommunens virksomheder, herunder også de ejerledede selskaber. Den lokale erhvervsservice er bindeled til specialiseret erhvervsservice i regi af Erhvervshus Midtjylland og det øvrige erhvervsfremmesystem.

Efterspørgslen hos virksomhederne – bl.a. sparring ved ejer- og generationsskifte

Virksomhederne efterspørger sparring i forhold til mange facetter af virksomhedsledelsen. Det kan være alt fra virksomhedens økonomi og strategiske prioriteringer til viden om krav og muligheder i forbindelse med den grønne omstilling samt generationsskifte/ejerskifte.

I disse år står mange virksomheder over for et generations-/ejerskifte, og da dette ofte er noget, man som virksomhedsejer kun skal igennem en gang, er der behov for hjælp til processen.

Der skal indsamles viden om, hvad et generations-/ejerskifte kræver, og så er der efterfølgende en række beslutninger, der skal træffes. Det gælder på såvel det økonomiske som det menneskelige plan. Når denne fase er overstået, skal der skabes det rigtige match med en potentiel aftager.

I et generationsskifte, hvor det enten er et familiemedlem eller en medarbejder, der skal overtage virksomheden, er udfordringen derefter at få overdraget kompetencer og at få tilvejebragt kapitalen til at kunne overtage virksomheden.

Ved et ejerskifte, hvor der ikke er en oplagt aftager i virksomheden eller familien, er det ofte en udfordring at få fundet en køber, hvor både kemi, økonomi og kompetencer matcher ejerlederens forventninger. Virksomheden skal gøres salgbar, således at viden nedskrives og kan overdrages, hvilket kan være en krævende proces.

Uanset om det er generations- eller ejerskifte, er økonomien ofte en udfordring, hvorfor der kan være behov for specialiseret erhvervsservice indenfor finansiering eller dialog med EIFO vedr. risikovillig lånekapital.

Der er i Ikast-Brande Kommune fokus på generationsskifte via den lokale erhvervsservice, som aktivt italesætter emnet i forbindelse med vejledningsarbejdet.

Erhvervsrettede tiltag målrettet øget diversitet i Ikast-Brande Kommune

Initiativer, der fremmer øget diversitet i kommunens virksomheder

Ikast-Brande Kommune tilstræber at understøtte diversitet på arbejdsmarkedet hos kommunens virksomheder.

Initiativer

Virksomheder i Ikast-Brande Kommune tilbydes sparring med henblik på at hjælpe til den grønne omstilling.

- Hjælp til bæredygtighed: Der gives bl.a. sparring om, hvordan virksomhederne kommer i gang med ESG, Klimaregnskab, CØ eller lignende.
- Fokus på socialt engagerede virksomheder: Ikast-Brande Kommune hylder socialt engagerede virksomheder ved at uddele diplomer til de virksomheder, der har vist social ansvarlighed. Nogle ansætter lærlinge eller medarbejdere i fleksjob, mens andre eksempelvis støtter unge ind på arbejdsmarkedet eller hjælper mennesker tilbage efter en sygdomsperiode. Disse virksomheder bliver desuden hyldet ved et særligt arrangement.

Initiativer ved jobcenteret

Jobcentret understøtter også virksomhederne i forhold til rekruttering af medarbejdere på kanten af arbejdsmarkedet.

- Samarbejde med CABI: Ikast-Brande Kommune deltager i et projekt sammen med CABI, der hedder "Grøn omstilling – nøglebrik til social inklusion". Via dette projekt er der opbygget kompetencer hos både jobcentret, Erhvervsrådet og Herningsholm Erhvervsskole indenfor ESG og med at koble erhvervsudvikling og inklusion.
- Flere kvinder på uddannelser: Der arbejdes med diversitet bl.a. i forhold til Herningsholm Erhvervsskole, som via en fokuseret indsats over en årrække er lykket med at få flere kvinder på nogle af de uddannelser, der normalt ikke har været ret mange kvinder på.
- Ukrainsk partnerskabs-by: Endelig har Ikast-Brande Kommune indgået et partnerskab med den Ukrainske Kommune Voznesensk, som indeholder samarbejde på forskellige fronter, herunder også på erhvervsområdet og iværksætteri. Dette har bl.a. medført et iværksætterevent, der henvendte sig til ukrainske talenter, som drømmer om at starte deres egen virksomhed i Danmark eller muligvis fortsætte deres iværksætterrejse i Ukraine.

Erhvervshus

MIDTJYLLAND

3

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Ikast-Brande Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først holdes den samlede udvikling i den private jobskabelse op mod sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først ved at vise jobudviklingen og specialiseringen på brancheniveau, samt hvordan den private beskæftigelse er fordelt på små og større virksomheder. Dernæst viser afsnittet kommunens specialisering inden for erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger.

Afslutningsvis kigger afsnittet nærmere på udenlandsk arbejdskraft og virksomhedernes brug af efter- og videreuddannelsessystemet.

Vækst i antallet af private jobs – men mindre vækst end i resten af regionen

Udviklingen i den private jobskabelse kan betragtes som en overordnet indikator for kommunernes erhvervspræstationer.

Den sammenfatter således, hvordan den enkelte kommune har klaret sig på underliggende indikatorer som iværksætteri, tiltrækning af virksomheder, omfanget af vækstvirksomheder, eksport, mv.

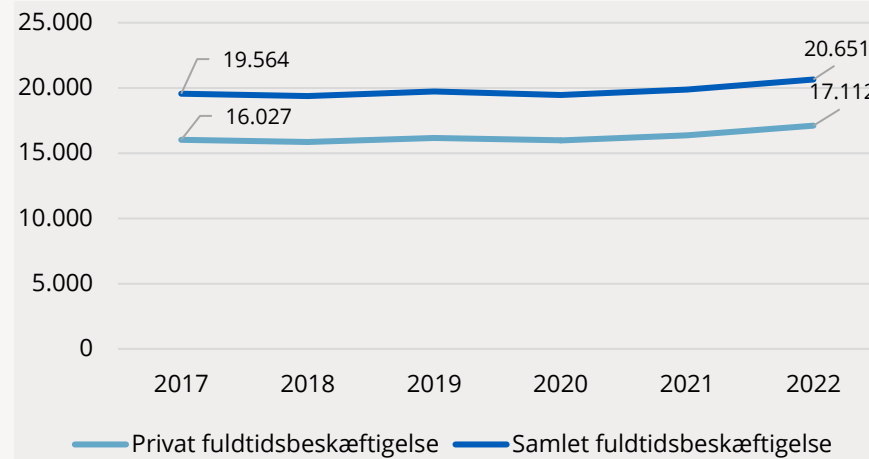
De to øverste figurer fokuserer på udviklingen i perioden 2017-22, mens den nederste figur viser udviklingen i 2023 for lønmodtagere i den private sektor.

Figur 3.1 viser, at der i perioden 2017-22 er sket en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse på knap 1.100 årsværk i Ikast-Brande Kommune – svarende til knap syv pct.

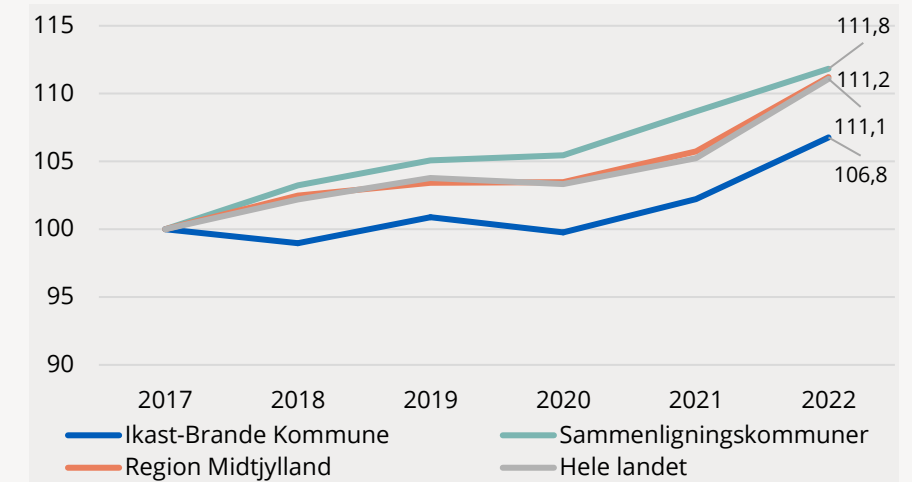
Som det fremgår af figur 3.2, har væksten i Ikast-Brande været koncentreret i 2021 og 2022. Set over hele perioden er væksten lavere end i regionen som helhed og hele landet.

Figur 3.3 viser endvidere, at udviklingen i Ikast-Brande Kommune er aftaget i 2023, da antallet af fuldtidslønmodtagere var en anelse lavere ved udgangen af året end ved indgangen.

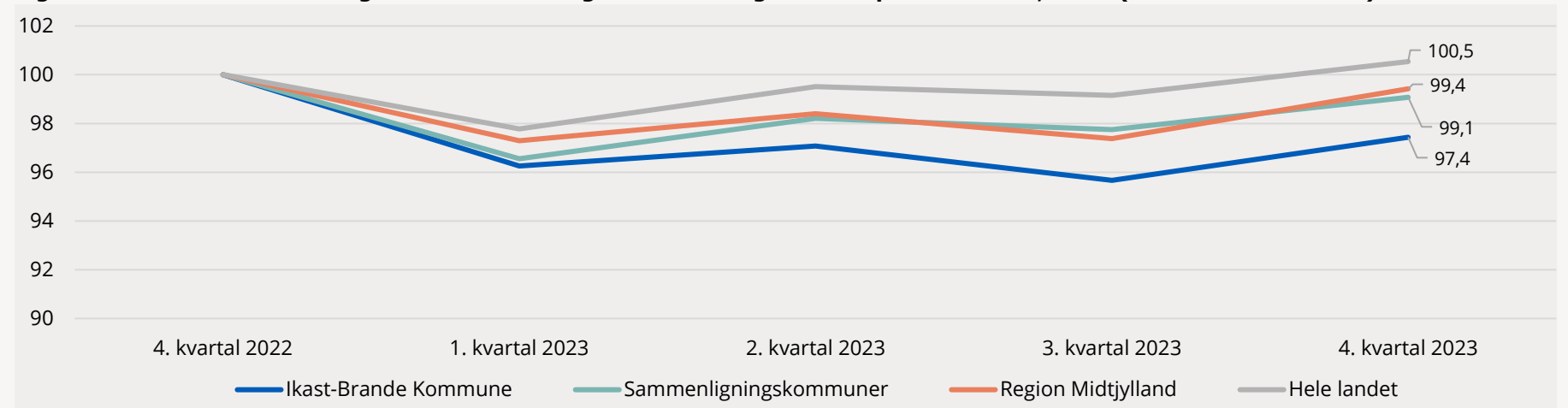
Figur 3.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2017-22

Figur 3.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2017=100)

Figur 3.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2023 (4. kvartal 2022=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 3.1. og 3.2.) og jobindsats.dk (for figur 3.3.).

Sammenligningskommunerne omfatter: Favrskov, Hedensted, Odder, Skanderborg og Syddjurs Kommune. I figur 3.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Industri og handel dominerer erhvervsstrukturen i Ikast-Brande Kommune

Tabellen nedenfor giver et overblik over beskæftigelsen og udviklingen heri i Ikast-Brande Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervmæssige specialisering i kommunen i 2022. Det fremgår, at elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri er den største branche i Ikast-Brande Kommune målt på antal fuldtidsjobs. På trods af en betydelig tilbagegang i perioden 2017-22 er elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri stadig den mest specialiserede branche i kommunen – med en specialisering på 4,6 fylder den knap fem gange så meget som i en gennemsnitskommune. Engroshandel og bygge og anlæg er også toneangivende brancher i kommunen og har haft en betydelig vækst i perioden.

Tabel 3.1. Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	4.647	3.905	-16%	8%	4,6
Engroshandel	2.881	3.444	20%	7%	2,3
Bygge & anlæg	1.198	1.587	33%	19%	0,9
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri	796	1.111	40%	7%	2,2
Detailhandel	1.100	1.097	0%	5%	0,6
Landbrug, skovbrug og fiskeri	810	907	12%	2%	1,6
Transport	580	713	23%	10%	0,7
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	633	517	-18%	11%	1,1
Operationel service	300	450	50%	13%	0,4
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	337	377	12%	12%	0,6
Metalindustri	396	333	-16%	-3%	1,0
Hoteller og restauranter	214	316	48%	13%	0,4
Rådgivning, forskning og udvikling	320	305	-5%	19%	0,3
Undervisning	244	287	18%	8%	0,8
Tele, IT og information	106	268	153%	24%	0,3
Sundhedsvæsen	200	262	31%	25%	0,6
Ejendomshandel og udlejning	271	241	-11%	5%	0,6
Andre serviceydelser mv.	192	226	17%	6%	0,5
Kultur og fritid	167	194	16%	17%	0,7
Finansiering og forsikring	205	185	-10%	9%	0,2
Private velfærdsinstitutioner	152	162	7%	10%	0,4
Reklame og øvrig erhvervsservice	89	107	20%	10%	0,3
Råstof, energi og forsyning mv.	120	78	-35%	22%	0,4
Forlag, tv og radio	69	39	-43%	15%	0,2
Alle brancher	16.027	17.112	7%	11%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

Note: Specialiseringen og jobvæksten for brancherne elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri, metalindustri samt olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri er baseret på estimerede værdier.

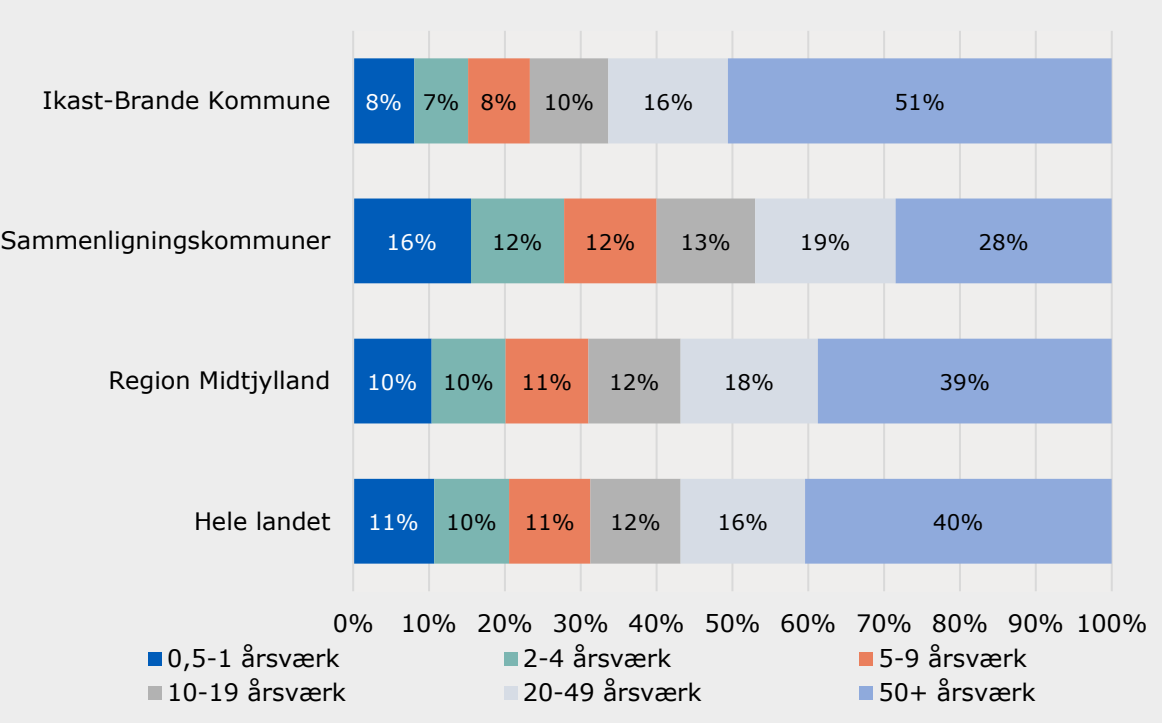
Mange beskæftigede i store virksomheder i Ikast-Brande Kommune

Figuren og tabellen nedenfor giver et billede af virksomhedsstrukturen i Ikast-Brande Kommune. Figur 3.4 viser, hvor meget forskellige størrelsesgrupper i 2022 udgjorde af den private beskæftigelse, mens tabel 3.2 viser, hvad jobvæksten har været i hver størrelsesgruppe i perioden 2017-22.

Figuren viser, at de store virksomheder med mindst 50 årsværk udgør hele 51 pct. af den private fuldtidsbeskæftigelse i Ikast-Brande Kommune mod 28 pct. i sammenligningskommunerne og ca. 40 pct. i hele regionen og landet. Samtidig står de mindre virksomheder med under 10 årsværk for en betydelig lavere andel af den private beskæftigelse i Ikast-Brande Kommune end i resten af regionen og hele landet.

Herudover viser tabel 3.2, at jobvæksten i de forskellige størrelsesgrupper generelt har været lavere i Ikast-Brande Kommune end i resten af regionen og landet, når der kigges på perioden 2017-22 under ét.

Figur 3.4. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder.

Tabel 3.2. Procentvis udvikling i antal jobs opdelt på virksomhedsstørrelser, 2017-22

Størrelse	Ikast-Brande Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
0,5-1 årsværk	1,0%	6,0%	4,1%	5,0%
2-4 årsværk	-9,0%	-1,1%	-4,4%	-1,5%
5-9 årsværk	-2,8%	5,3%	5,9%	6,6%
10-19 årsværk	4,3%	10,5%	10,5%	10,7%
20-49 årsværk	15,3%	11,3%	17,4%	14,4%
50+ årsværk	10,2%	27,0%	17,1%	16,6%
Alle virksomheder	6,8%	11,8%	11,2%	11,1%

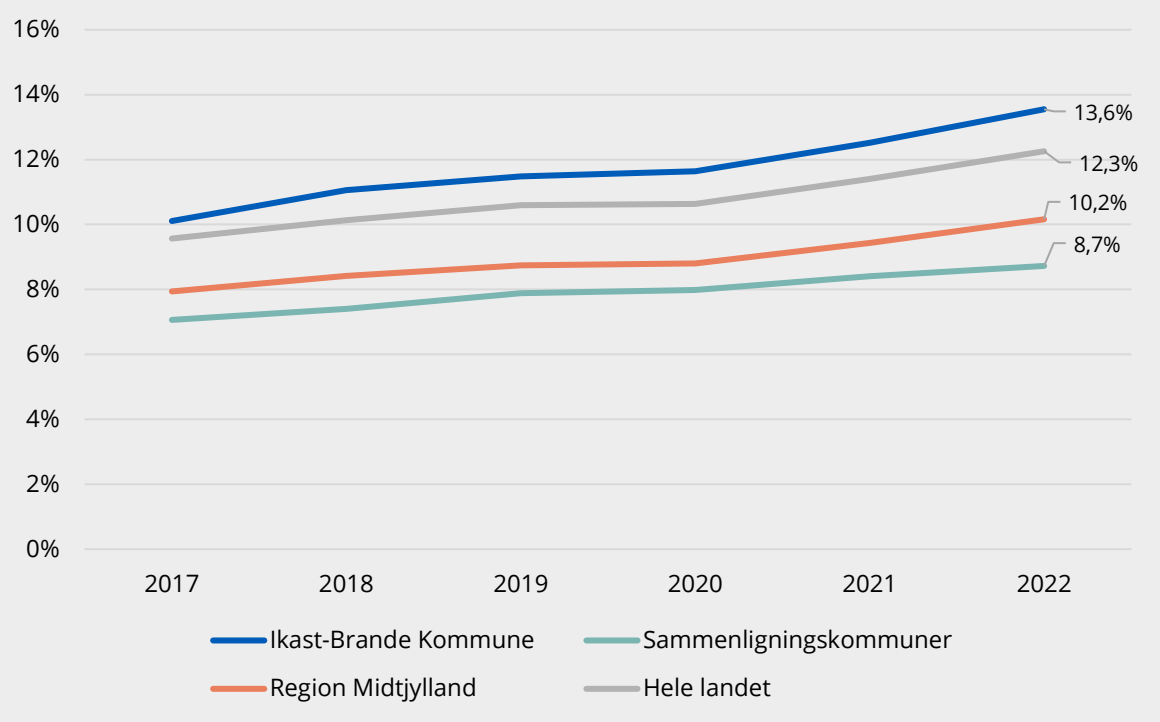
Note: Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes (fx virksomheder med 2-4 årsværk) samlede beskæftigelse i hhv. 2017 og 2022.

Høj og voksende andel af udenlandske medarbejdere i Ikast-Brande Kommune

Jobskabelsen i den private sektor hænger sammen med virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den forbindelse er mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra udlandet vigtig for mange virksomheder. Figur 3.5 viser udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Ikast-Brande Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet i perioden 2017-22. Det fremgår, at andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor er vokset i Ikast-Brande Kommune i perioden 2017-22. Siden 2020 er andelen vokset med to pct.-point til 13,6 pct. i 2022. Gennem hele perioden har Ikast-Brande Kommune ligget over hele regionen og landet.

Udover adgang til udenlandsk arbejdskraft bidrager en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i form af voksen- og efteruddannelse også til sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Tabel 3.3 viser hvor stor en andel af arbejdsstyrken, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder. I perioden 2020-22 deltog knap ti pct. af arbejdsstyrken i Ikast-Brande Kommune i VEU, hvilket er en nedgang i forhold til 2017-19, men højere end i resten af regionen og hele landet.

Figur 3.5. Andel udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.3. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2017-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Ikast-Brande Kommune	13,8%	9,8%
Sammenligningskommuner	12,2%	8,2%
Region Midtjylland	12,4%	8,6%
Hele landet	11,9%	8,8%

Note: Tabellen omfatter alle personer i aldersgruppen 25-74 år.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Iværksætter og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Ikast-Brande Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2018.

Endelig sammenligner afsnittet antallet af virksomheder pr. 1.000 indbyggere med andre midtjyske kommuner.

Lidt lavere etableringsrate end regionsgennemsnittet

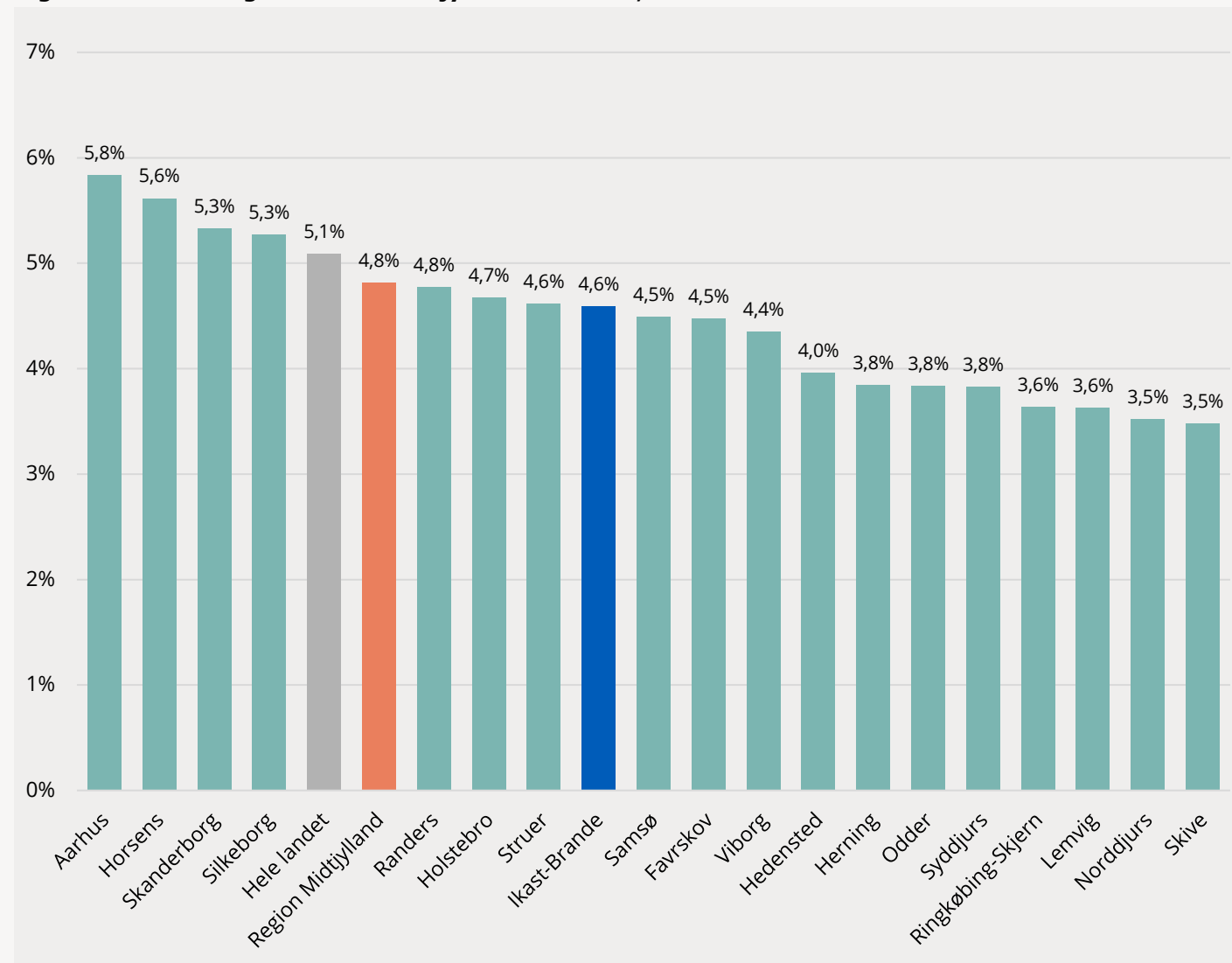
Iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2022) i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Ikast-Brande Kommune på 4,6 pct. i 2022, hvilket er lidt lavere end lands- og regionsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på 5,8 pct., mens Skive Kommune og Norddjurs Kommune havde de laveste etableringsrater på 3,5 pct.

Figur 4.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Sidste år ændrede Danmarks Statistik metoden bag opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark. Ændringen betyder, at antallet af aktive virksomheder – både etablerede og iværksættevirksomheder – er højere i 2022 end tidligere år.

Ændringen har medført, at der især er kommet flere virksomheder inden for brancherne finansiering og forsikring samt ejendomshandel og udlejning.

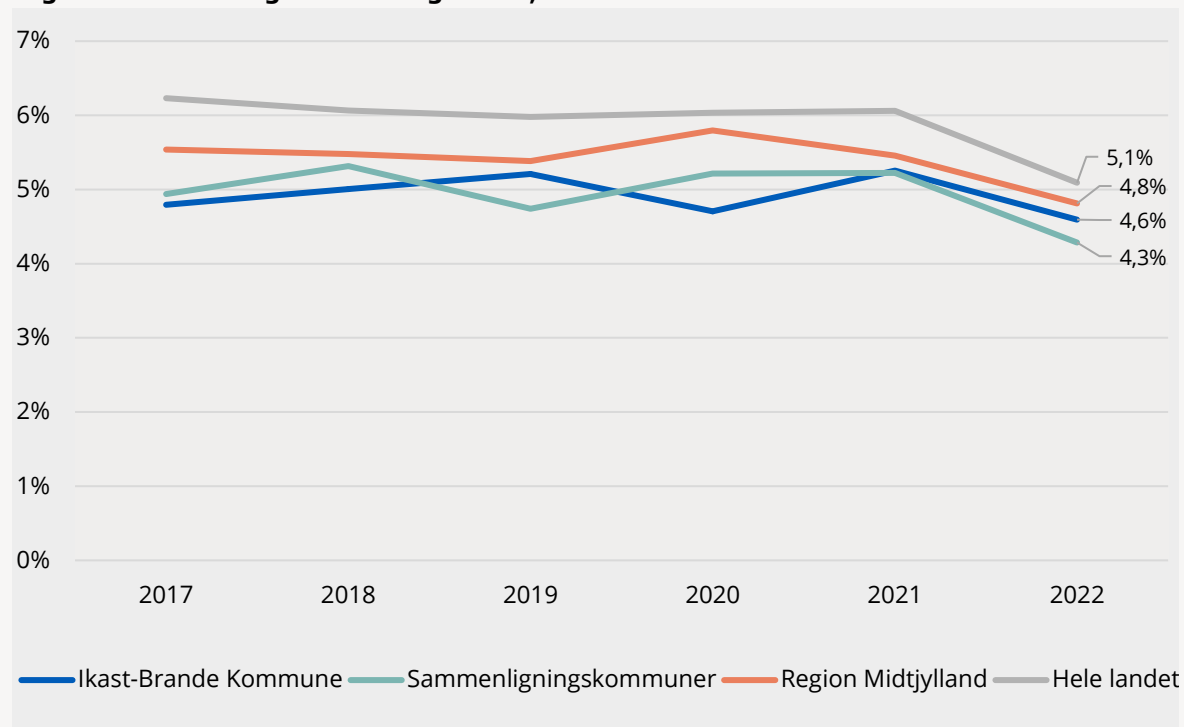
Da ændringen især har medført en stigning i det samlede antal virksomheder, betyder det, at etableringsraten, som vist på næste side, er lavere i 2022 sammenlignet med tidligere år – selvom antallet af iværksættervirksomheder i de fleste kommuner er højere i 2022 sammenlignet med 2021.

Etableringsrate på niveau med sammenligningskommunerne

Figur 4.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2017-22 for Ikast-Brande Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Det fremgår, at etableringsraten i Ikast-Brande Kommune har ligget meget tæt på sammenligningskommunerne og under lands- og regionsgennemsnittet i perioden 2017-22. På trods af et mindre fald i 2022 er forskellen til både regions- og landsgennemsnittet blevet mindre i perioden.

Figur 4.2. Udvikling i etableringsraten, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommunerne omfatter: Favrskov, Hedensted, Odder, Skanderborg og Syddjurs Kommune.

Relativt mange iværksættere inden for bygge og anlæg samt detailhandel

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.1 viser således iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2021-22 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår det, at Ikast-Brande Kommune sammenlignet med resten af regionen har flere iværksættere inden for bygge og anlæg samt detailhandel. Det modsatte gør sig gældende inden for videnservice samt finansiering, forsikring og ejendomme.

Tabel 4.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2021-22

Branche	Ikast-Brande Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	21%	24%	24%	21%
Bygge og anlæg	18%	16%	13%	13%
Detailhandel	10%	7%	7%	6%
Videnservice	9%	14%	12%	14%
Operationel service	9%	7%	7%	8%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	8%	6%	7%	6%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	6%	9%	8%	9%
Industri	6%	3%	3%	3%
Hoteller og restauranter	5%	5%	5%	5%
Engroshandel	3%	3%	2%	2%
Transport	3%	2%	3%	5%
Information og kommunikation	2%	5%	6%	8%
I alt	100%	100%	100%	100%

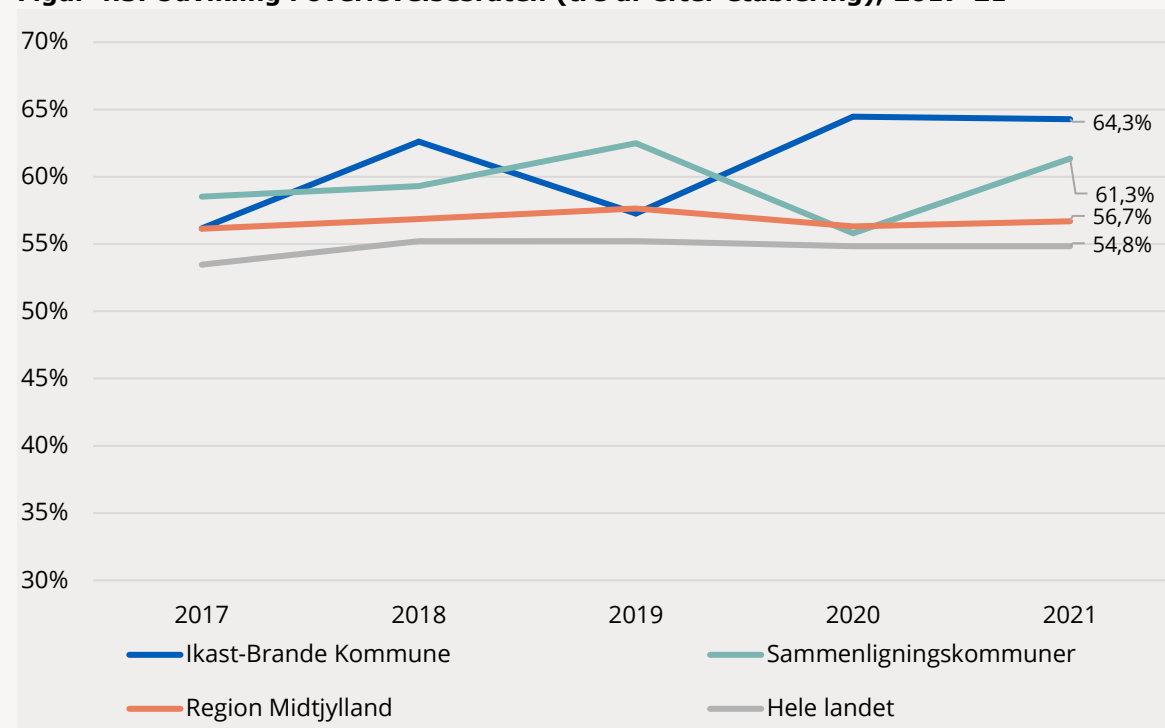
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Højere overlevelsesrate end regions- og landsgennemsnittet

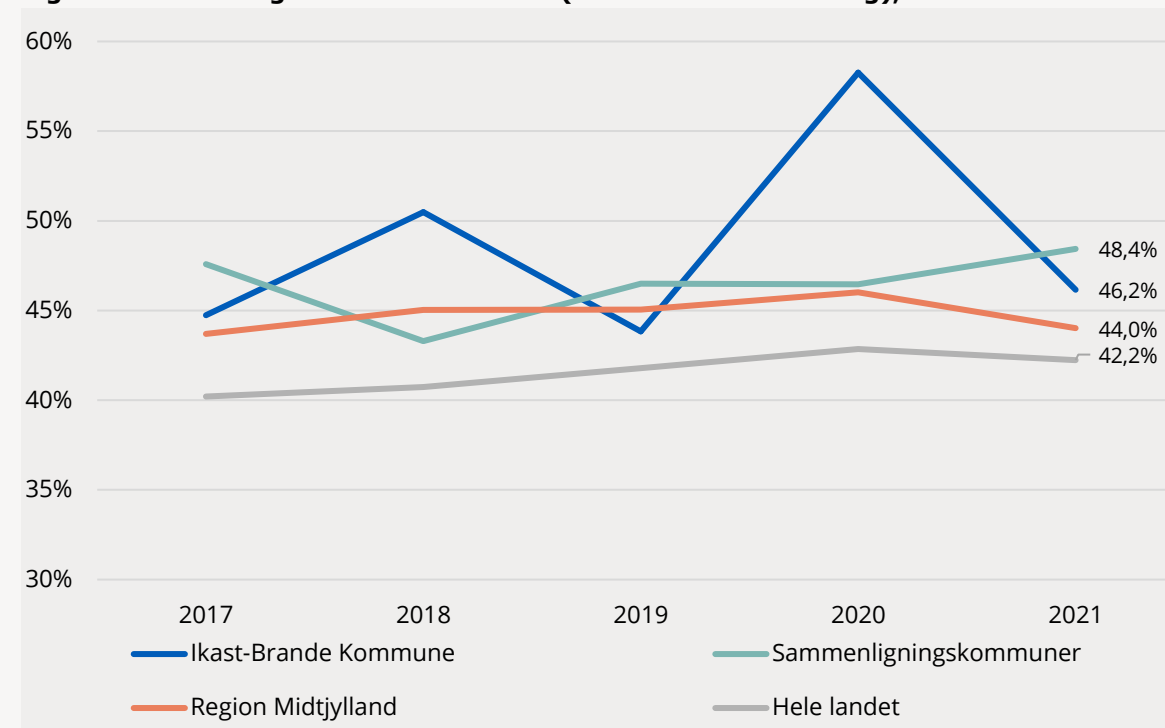
En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene nedenfor viser overlevelsesraterne henholdsvis tre år og fem år efter etablering for iværksættere i Ikast-Brande Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Overlevelsesraten svinger typisk en del fra år til år i de enkelte kommuner. Figur 4.3 viser, at den treårige overlevelsesrate i Ikast-Brande Kommune er vokset i perioden. De seneste to år har overlevelsesraten ligget stabilt og markant over regions- og landsgennemsnittet. Den femårige overlevelsesrate i Ikast-Brande Kommune faldt markant i 2021 til ca. 46 pct., hvilket er en anelse over regions- og landsgennemsnittet.

Figur 4.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2017-21

Figur 4.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2017-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelsesraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelsesraterne i sidste års rapport.

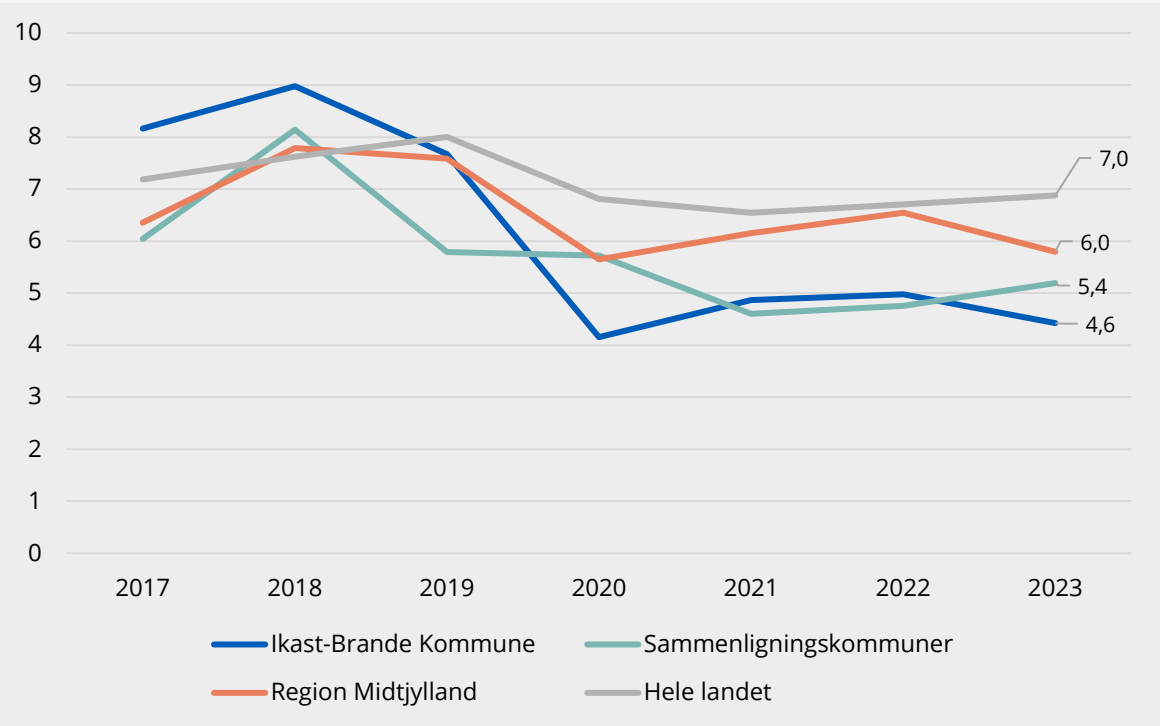
Få konkurser i Ikast-Brande Kommune

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 4.5 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Tabel 4.2 viser, hvordan konkurserne i kommunen fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at antallet af konkurser i Ikast-Brande Kommune har ligget stabilt og på niveau med sammenligningskommunerne siden 2020. Derudover viser figuren, at der siden 2020 har været færre konkurser i Ikast-Brande Kommune end i resten af regionen og hele landet.

I 2023 var der flest konkurser inden for handel efterfulgt af bygge og anlæg, jf. tabellen til højre. Som det fremgår, har den branchemæssige fordeling af konkurser svinget noget mellem årene.

Figur 4.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2023 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Tabel 4.2. Fordeling af konkurser i Ikast-Brande Kommune på sektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Handel	38%	9%	38%
Primære erhverv	19%	9%	6%
Industri	14%	27%	6%
Service	14%	18%	6%
Bygge og anlæg	10%	36%	31%
Transport	5%	0%	13%
I alt	100%	100%	100%

Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

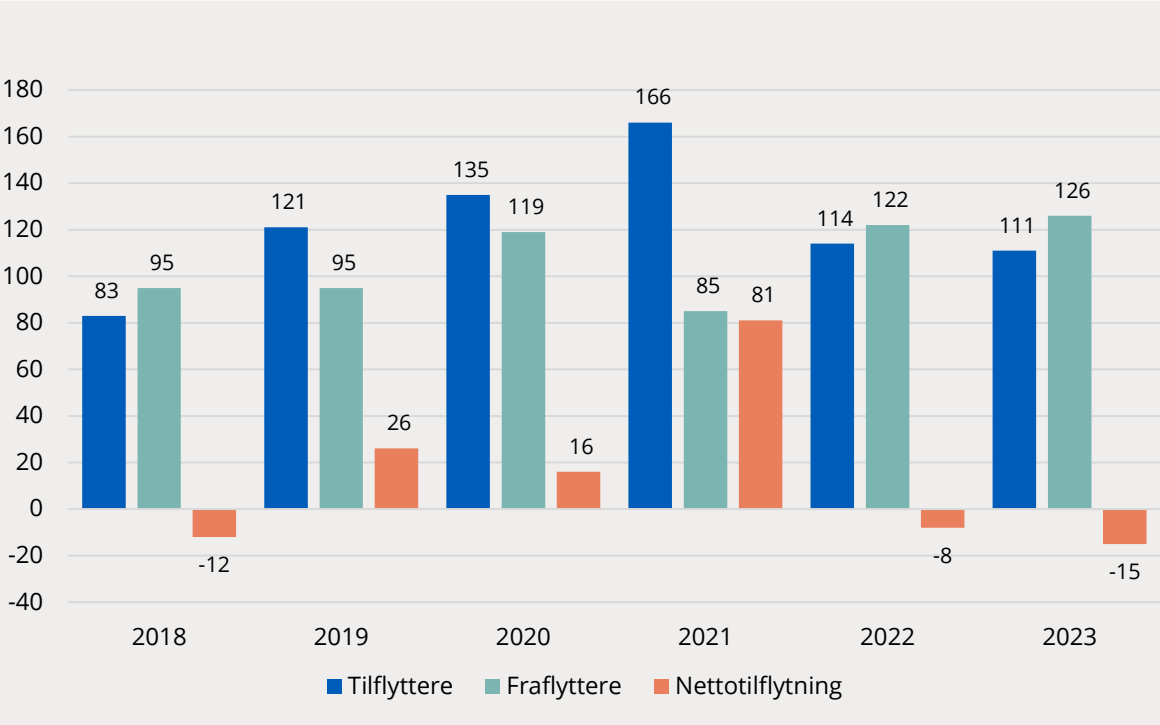
Nettofraflytning af virksomheder i 2022 og 2023

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 4.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Ikast-Brande Kommune i perioden 2018-23. Samtidig viser figur 4.7, hvordan til- og fraflytningerne var fordelt på hovedsektorer i 2023.

Det fremgår, at Ikast-Brande Kommune efter en del år med nettotilflytning har oplevet nettofraflytning i 2022 og 2023. I 2023 flyttede 111 virksomheder til Ikast-Brande Kommune, mens 126 fraflyttede kommunen. Over hele perioden har der været en nettotilflytning på 88 virksomheder.

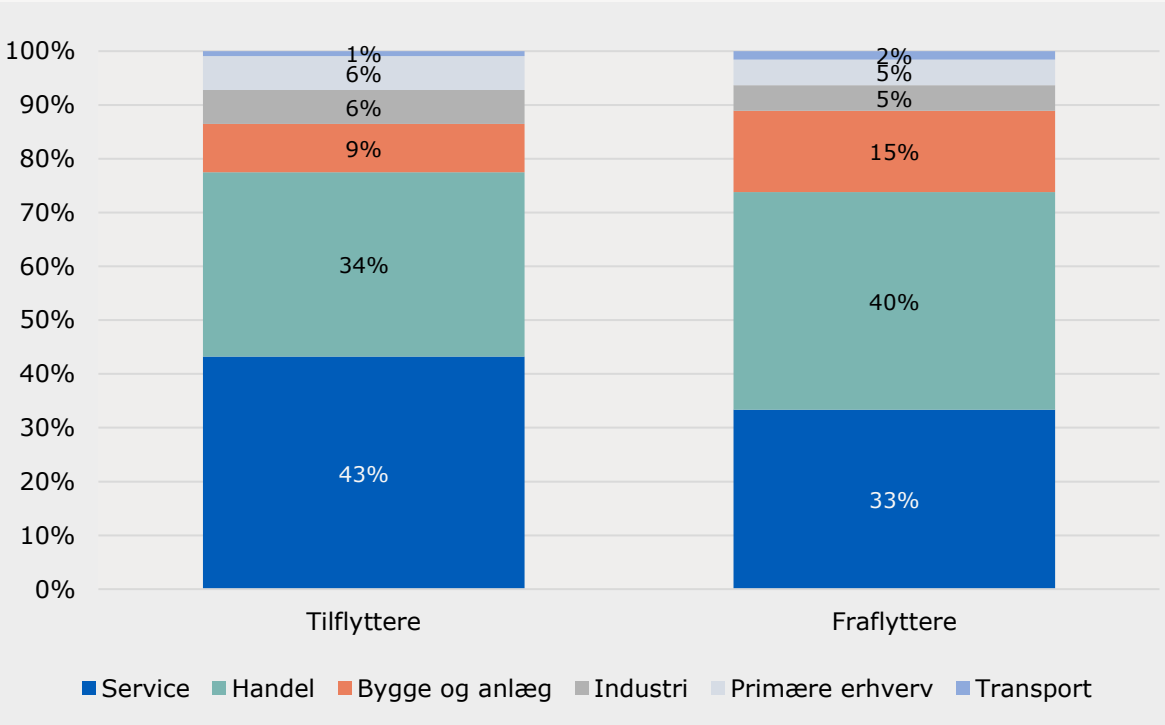
Figur 4.7 viser, at der blandt tilflytterne var en større andel af virksomheder inden for service end blandt fraflytterne, hvor der derimod var en større andel af virksomheder inden for industri og handel.

Figur 4.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Ikast-Brande Kommune, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side.

Figur 4.7. Fordeling af til- og fraflytninger på sektorer i Ikast-Brande Kommune, 2023

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

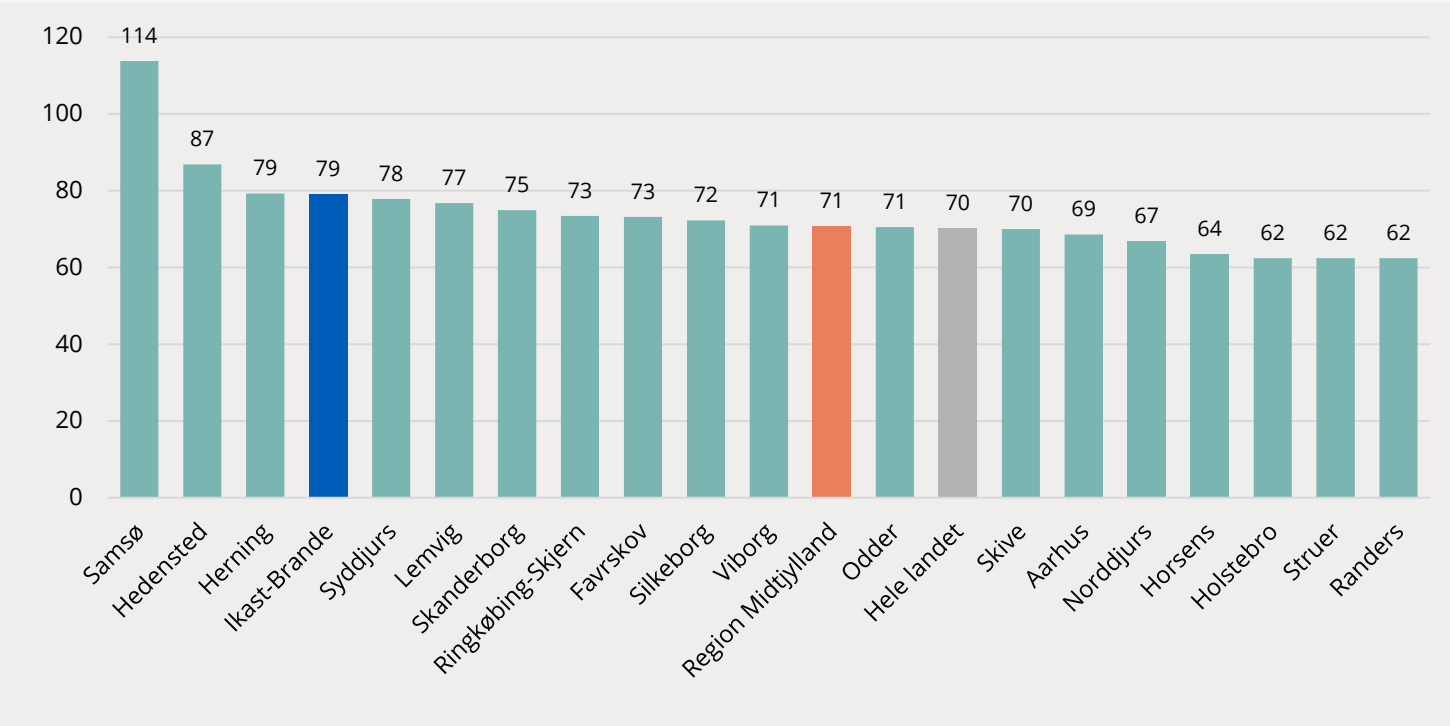
Relativt mange virksomheder pr. indbygger i Ikast-Brande Kommune

En sammenfattende indikator for en kommunes erhvervsvenlighed er antallet af private virksomheder holdt op mod kommunens størrelse. Den er således et samlet udtryk for iværksætteri, overlevelse af nye virksomheder, konkurser samt til- og fraflytninger over årene. Figur 4.8 viser antallet af virksomheder sat i forhold til indbyggertallet. Herudover viser figur 4.9 Ikast-Brande-virksomhedernes fordeling på hovedsektorer holdt op mod regionen som helhed.

Figur 4.8 viser, at der i 2022 var 79 reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i Ikast-Brande Kommune, hvilket placerer kommunen et stykke over regions- og landsgennemsnittet.

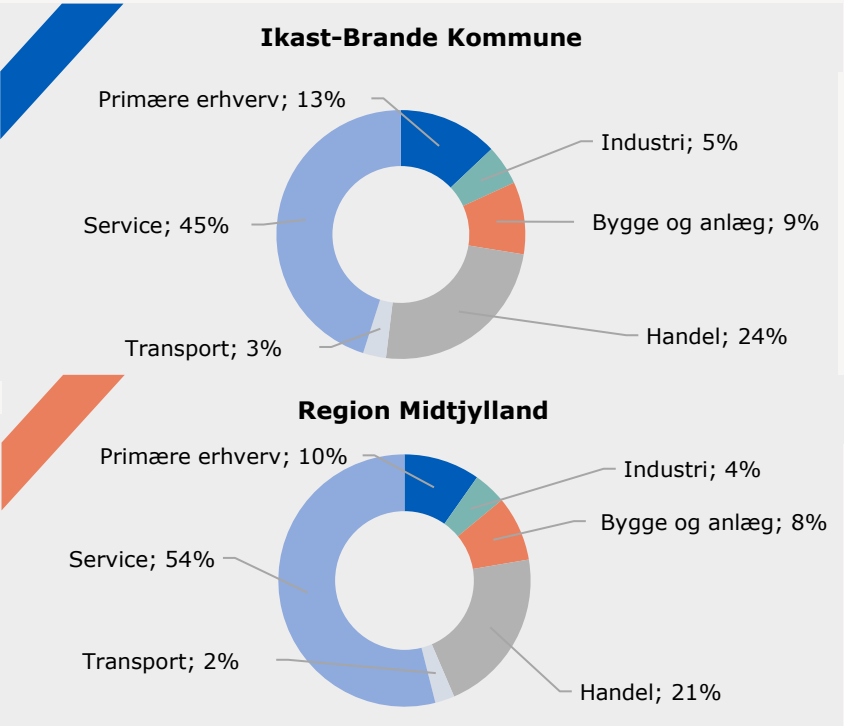
Dertil viser figur 4.9, at 45 pct. af virksomhederne i Ikast-Brande Kommune ligger inden for serviceområdet, mens den tilsvarende andel for hele regionen er 54 pct. Omvendt udgør de primære erhverv og handel en lidt større andel af virksomhedsmassen i Ikast-Brande Kommune.

Figur 4.8. Antal reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet, som svarer til mindst et halvt årsværk i den pågældende branche.

Figur 4.9. Fordeling af reelle virksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

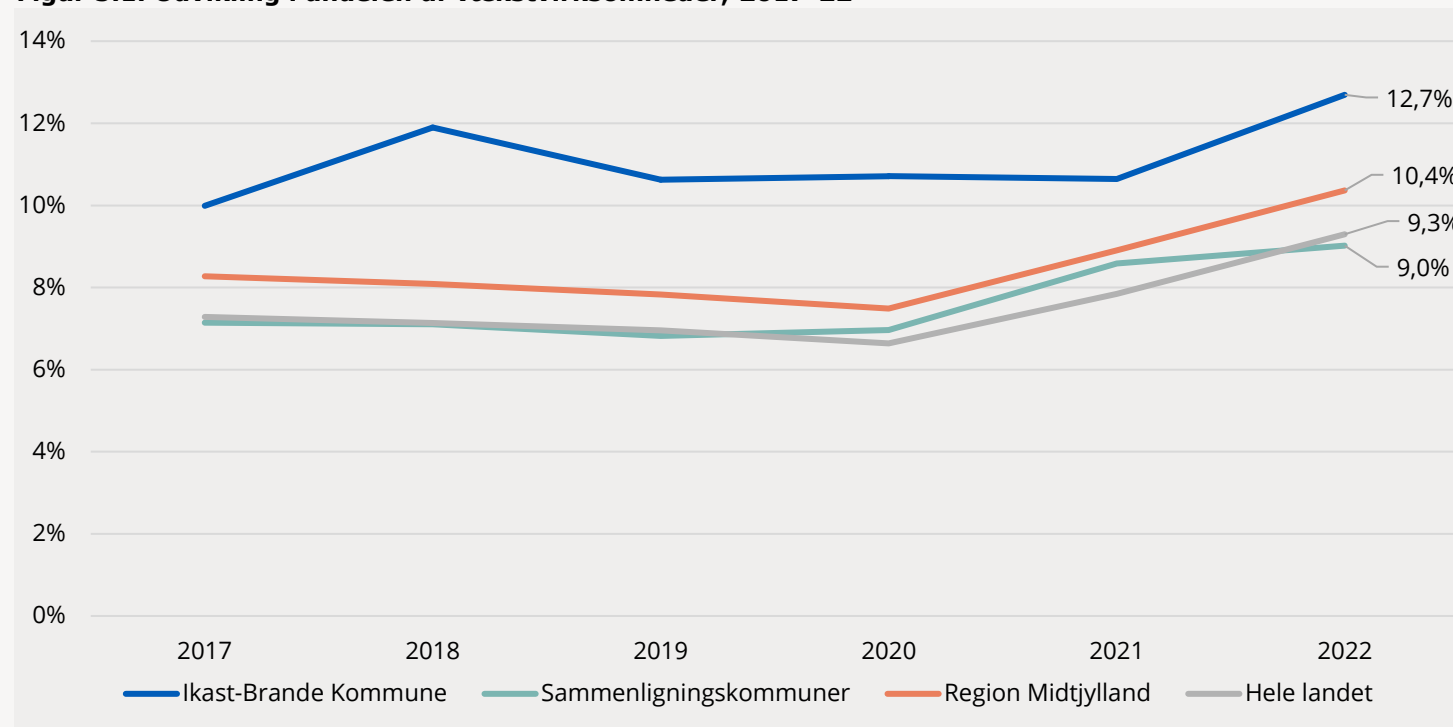
Betydelig stigning i andelen af vækstvirksomheder i Ikast-Brande Kommune

Figur 5.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2017-22 for Ikast-Brande Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Endvidere viser figur 5.2 vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer. Opgørelsen fokuserer kun på virksomheder inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

Det fremgår, at Ikast-Brande Kommune gennem hele perioden har dannet ramme om en højere andel vækstvirksomheder end i resten af regionen og det øvrige land. Det seneste år er der sket en betydelig stigning i andelen af vækstvirksomheder i Ikast-Brande Kommune, så de i 2022 udgjorde knap 13 pct. af virksomhederne i kommunen.

Figuren til højre viser, at Ikast-Brande Kommune bl.a. har en højere andel vækstvirksomheder inden for handel og en lavere andel inden for service end hele regionen.

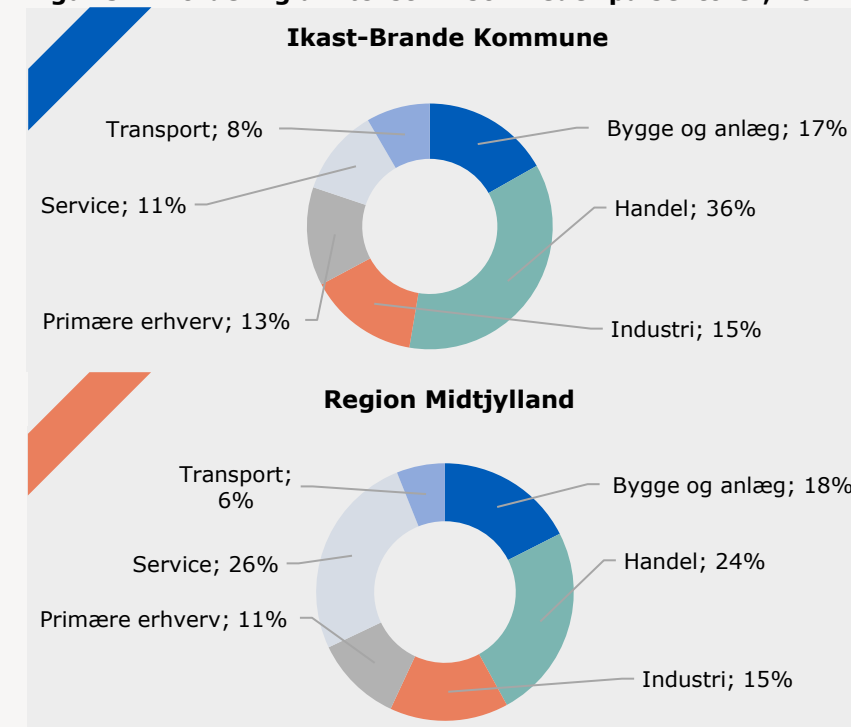
Figur 5.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommunerne omfatter: Favrskov, Hedensted, Odder, Skanderborg og Syddjurs Kommune.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2022

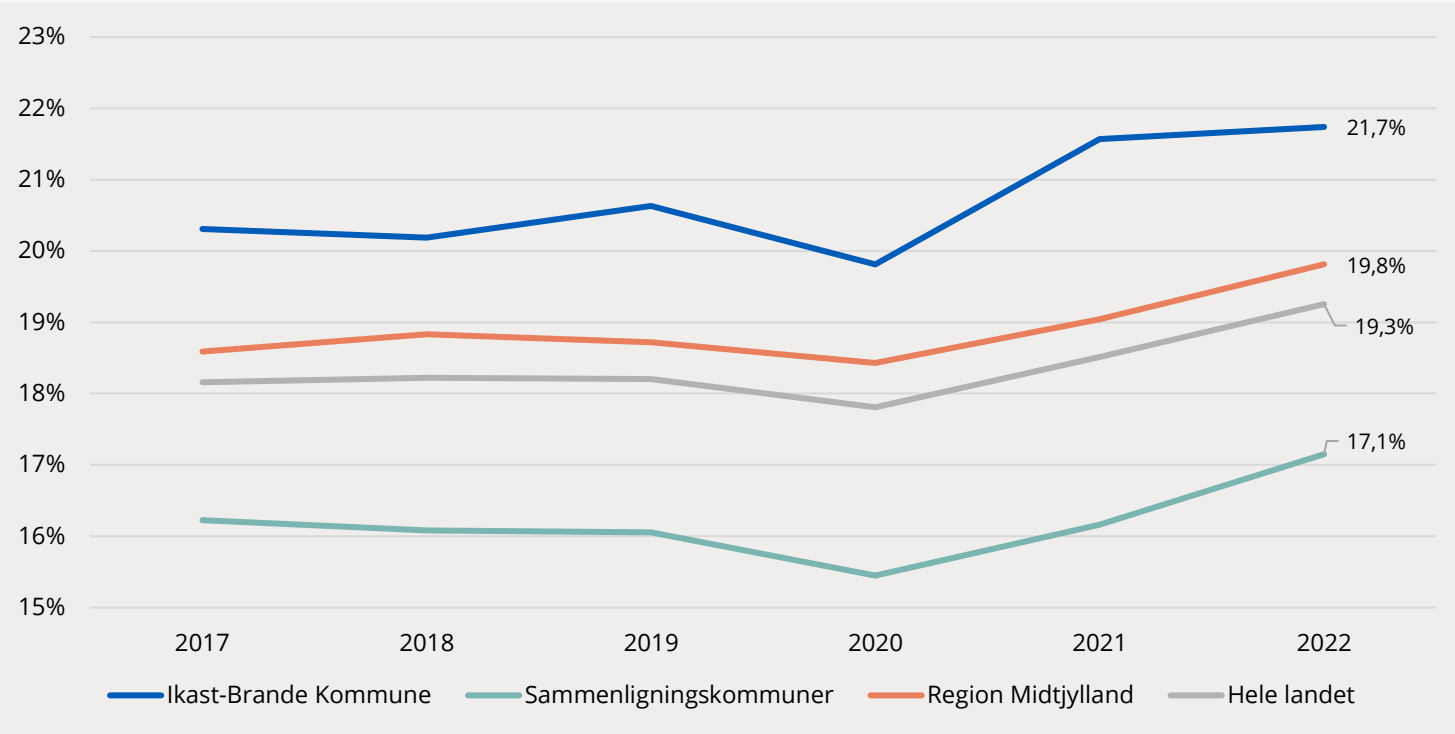
Høj og voksende andel eksportvirksomheder

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Ikast-Brande Kommune og Region Midtjylland under ét.

Den første figur viser, at Ikast-Brande Kommune gennem hele perioden har haft relativt mange virksomheder med eksport. Derudover viser figuren, at andelen voksede markant fra 2020 til 2021 og forsat ligger på et højt niveau i 2022 sammenlignet med hele regionen og hele landet.

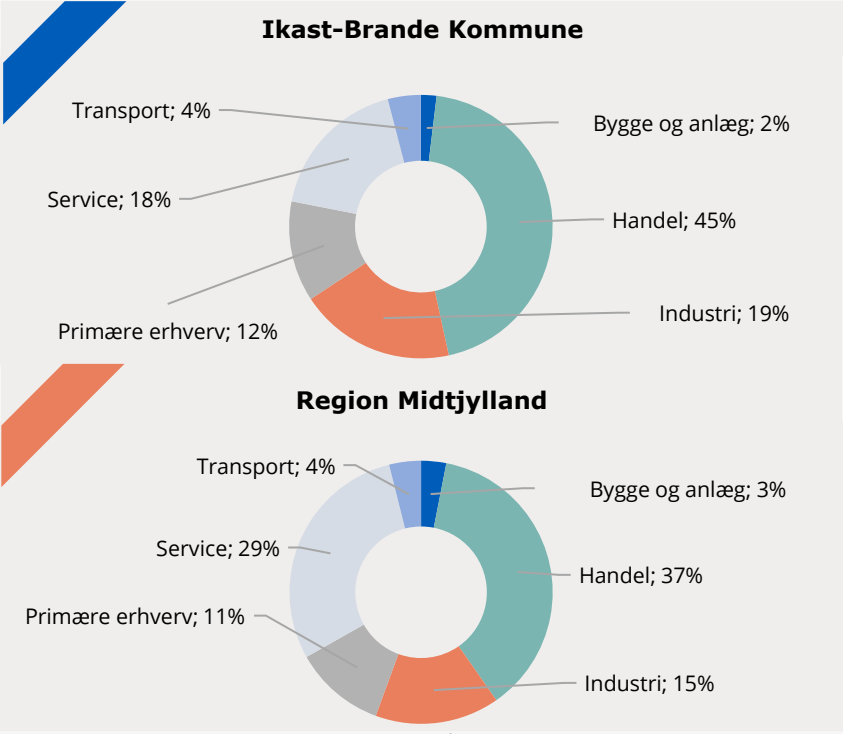
Figur 5.4 viser endvidere, at handel og industri udgør en forholdsvis stor andel af Ikast-Brande Kommunes eksportvirksomheder sammenlignet med Region Midtjylland som hele. Omvendt fylder service en lille andel i Ikast-Brande Kommune.

Figur 5.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

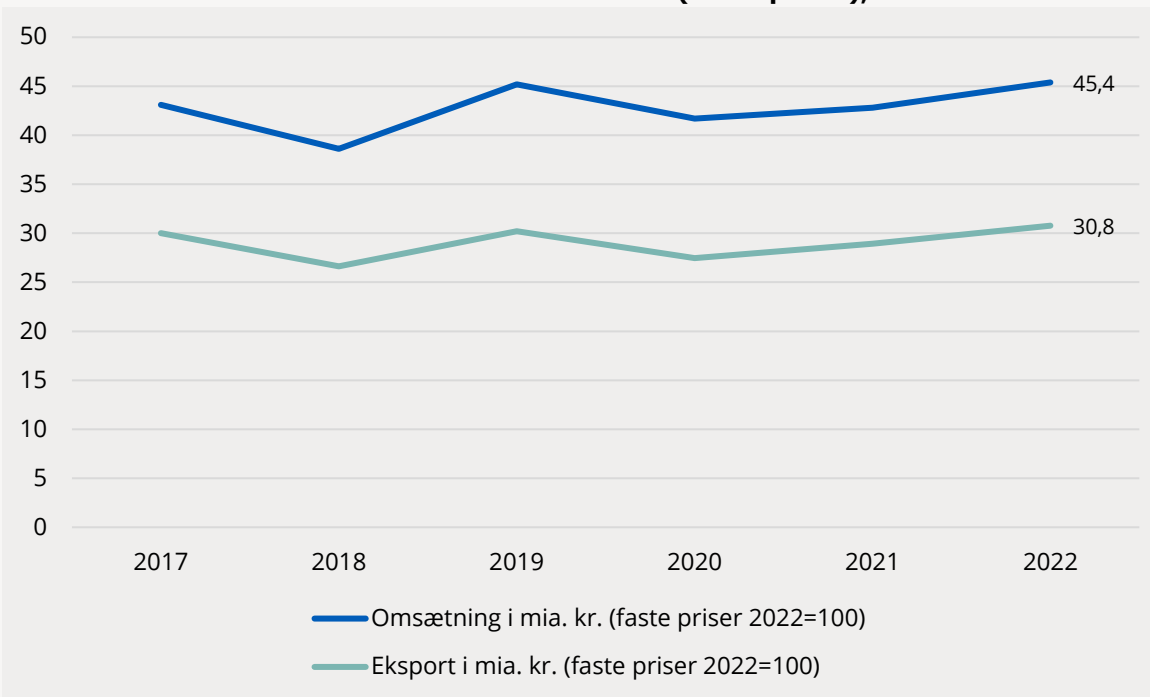
Voksende eksport i 2021 og 2022

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver figurene nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport. Figur 5.6 sammenligner eksportens andel af omsætningen med andre kommuner, regionen som helhed og hele landet.

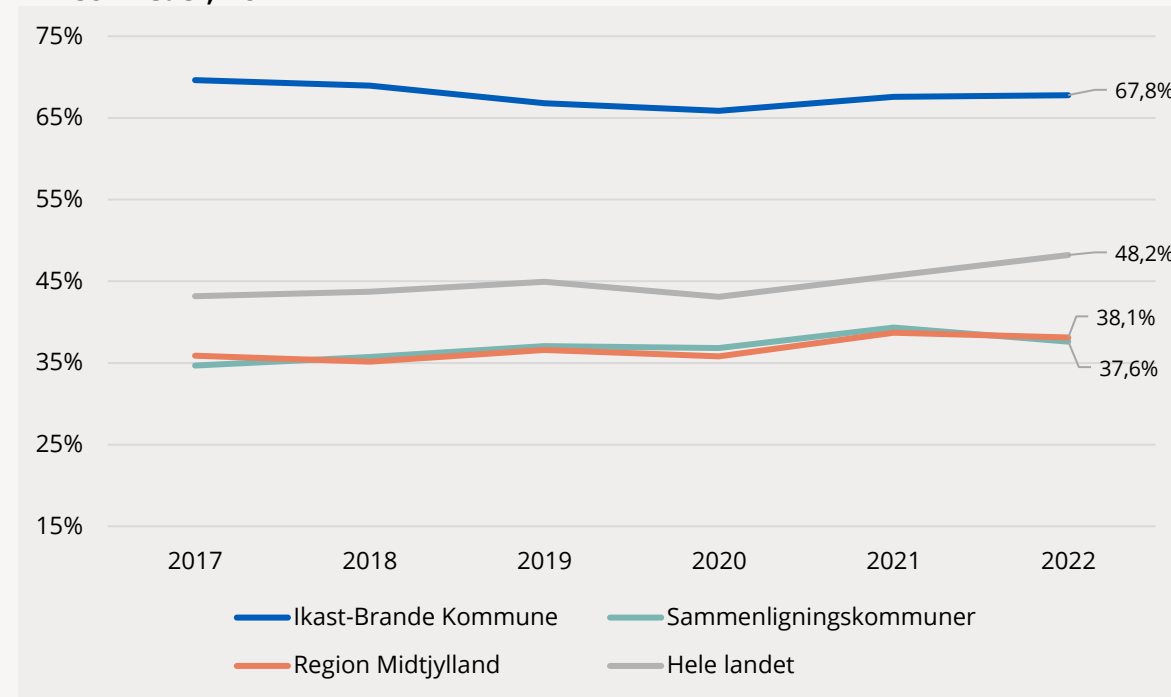
Den første figur viser, at den samlede eksportværdi i Ikast-Brande Kommune svingede en del i den første del af perioden, men er vokset siden 2020 til knap 31 mia. kr., i 2022. Samme udvikling ses for omsætningen blandt de eksporterende virksomheder.

Endelig viser figur 5.6, at eksportens andel af den samlede omsætning gennem hele perioden har været markant højere i Ikast-Brande Kommune sammenlignet med resten af regionen og landet. Samlet set viser analysen, at Ikast-Brande Kommune står stærkt, når det kommer til eksport.

Figur 5.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Ikast-Brande Kommune i mia. kr. (2022-priser), 2017-22

Figur 5.6. Udviklingen i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2022-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

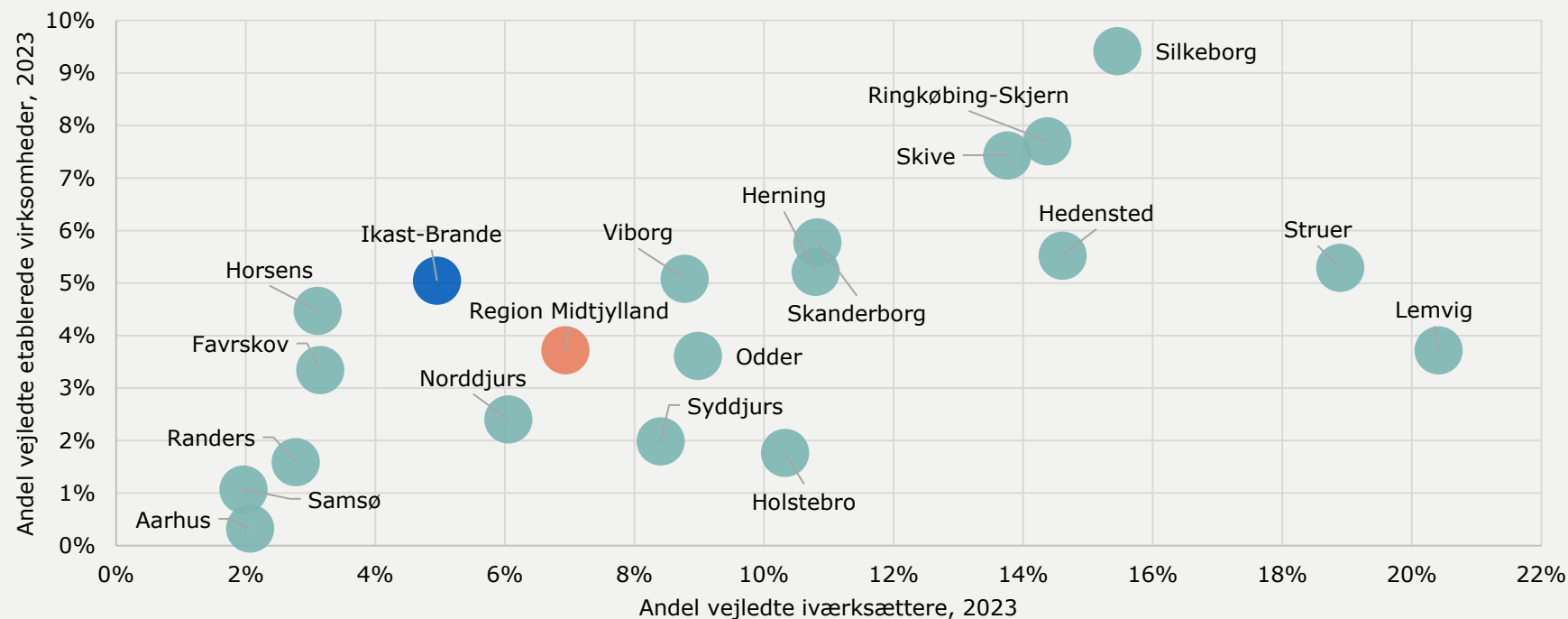
For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2024.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figur 6.1 giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, projekter, mv. er ikke omfattet af figuren.

Det fremgår, at andelen af vejlede Ikast-Brande-iværksættere ligger under niveauet for hele Region Midtjylland i 2023. Til gengæld ligger Ikast-Brande Kommune en anelse over regionsgennemsnittet, når det gælder andelen af vejlede etablerede virksomheder.

Figur 6.1. Andel virksomheder, der har modtaget lokal vejledning i 2023, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

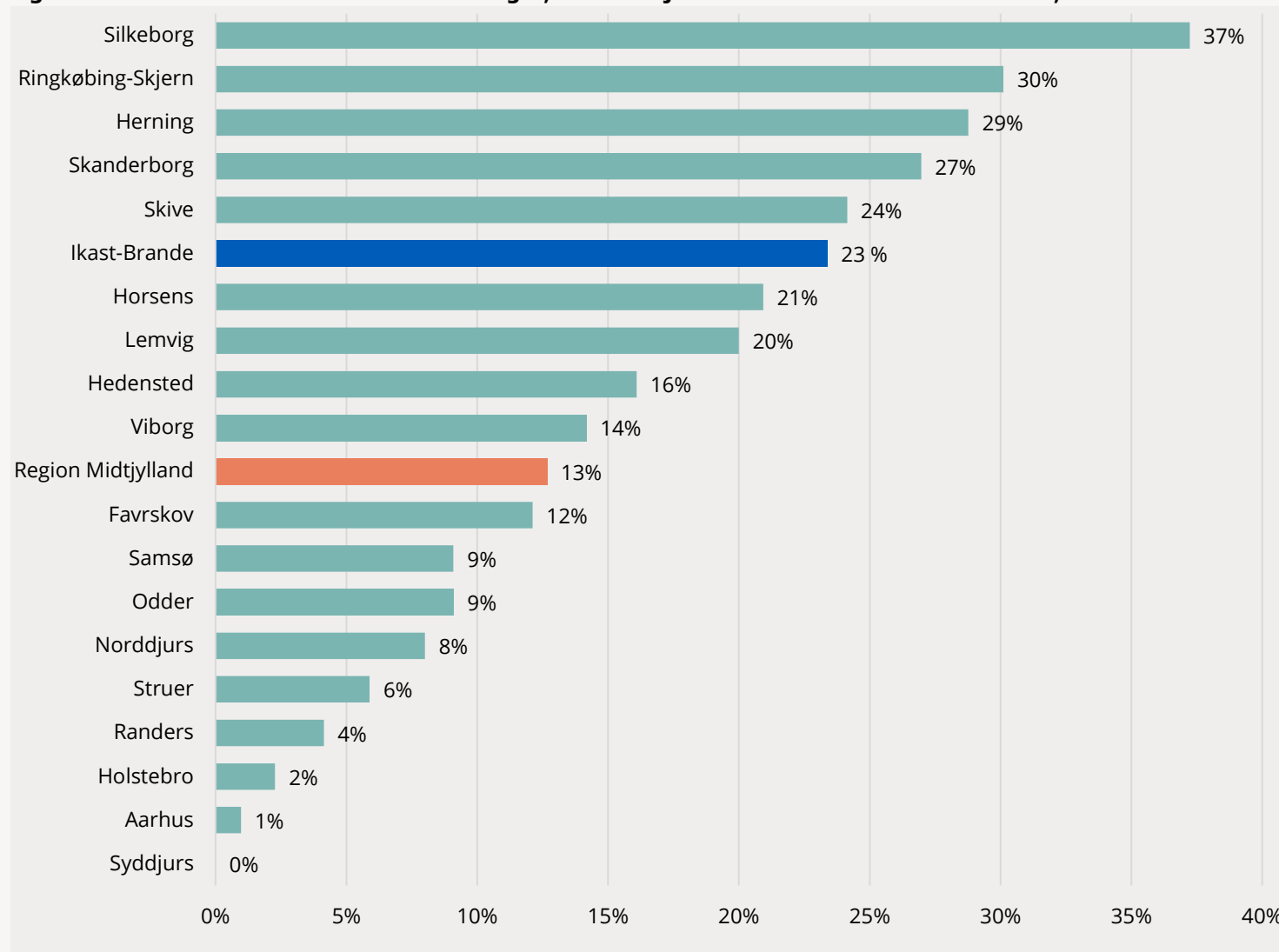
Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder er lavere i dette års Profilanalyse end i tidligere års analyser.

Årsagen er, at Danmarks Statistik har ændret metoden til opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark, hvilket har medført at flere virksomheder end tidligere betragtes som aktive virksomheder i de midtjyske kommuner.

Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder i dette års rapport kan derfor ikke sammenlignes med andelen fra tidligere år.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 6.2. Andel af virksomheder i vækstlaget, der er vejledt i den lokale erhvervsservice, 2023

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne i vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner i 2023.

Det fremgår, at 23 pct. af vækstvirksomhederne i Ikast-Brande Kommune modtog vejledning lokalt i 2023. Det er noget højere end niveauet for hele regionen på 13 pct.

Som det fremgår, er der stor spredning på tværs af kommunerne.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2020 til 2022 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

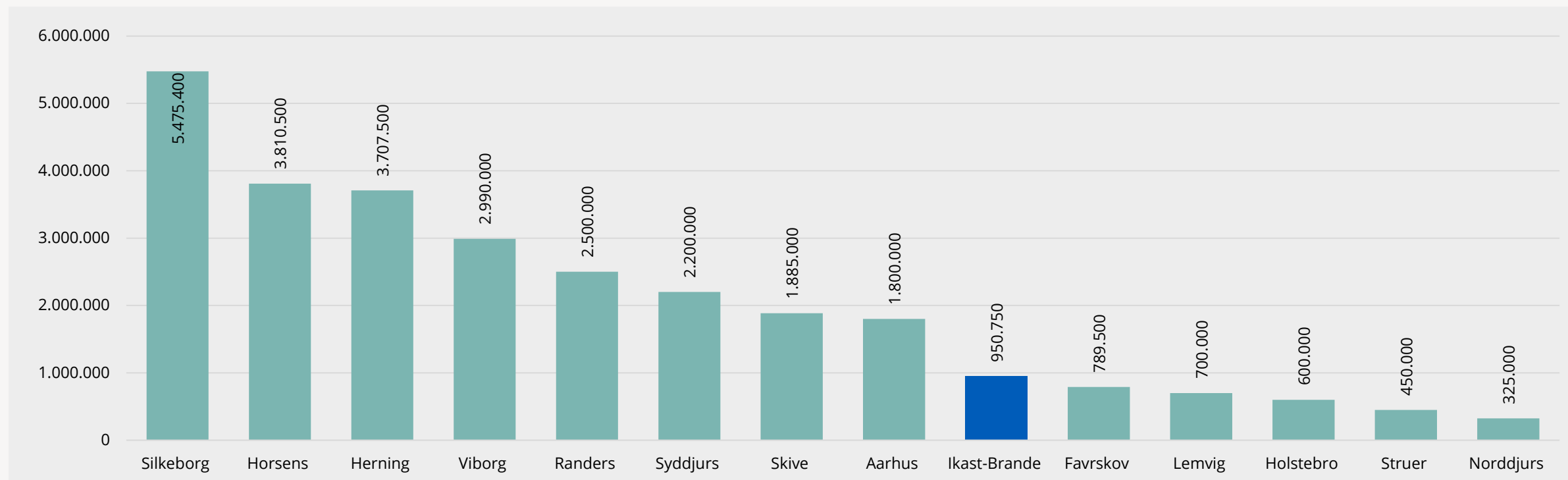
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2023

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som operatøren af lokal erhvervsservice har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune at afgøre hvor mange midler, der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren neden for viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, mens operatøren i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 6.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.

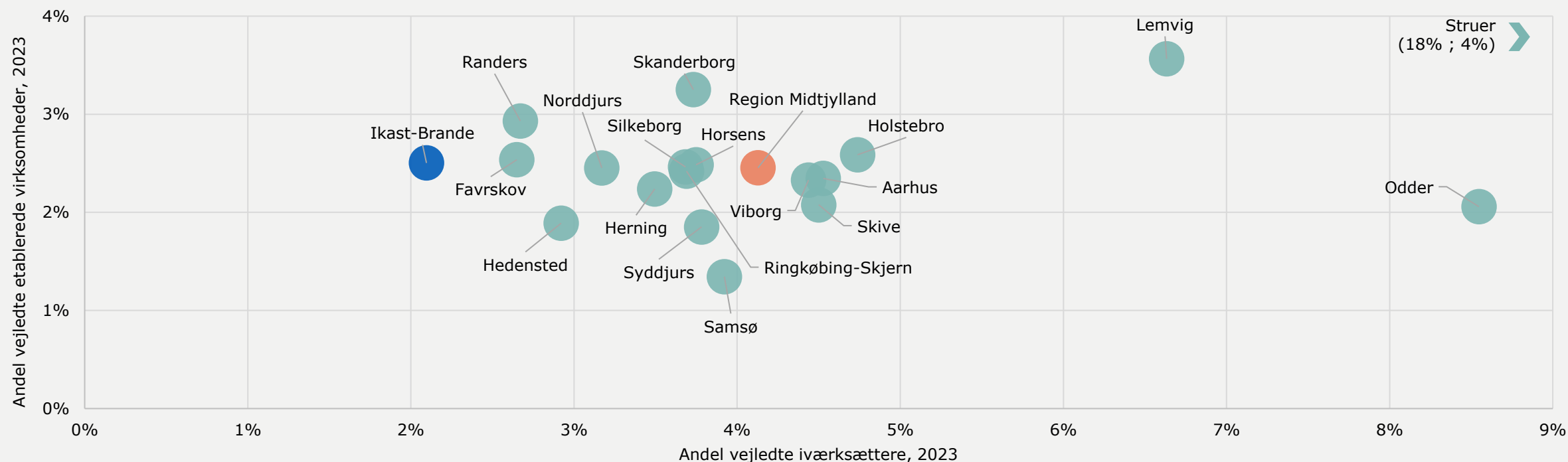
Note: Der er ikke oplysninger om Hedensted, Horsens, Odder, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Syddjurs og Skanderborg Kommuner.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

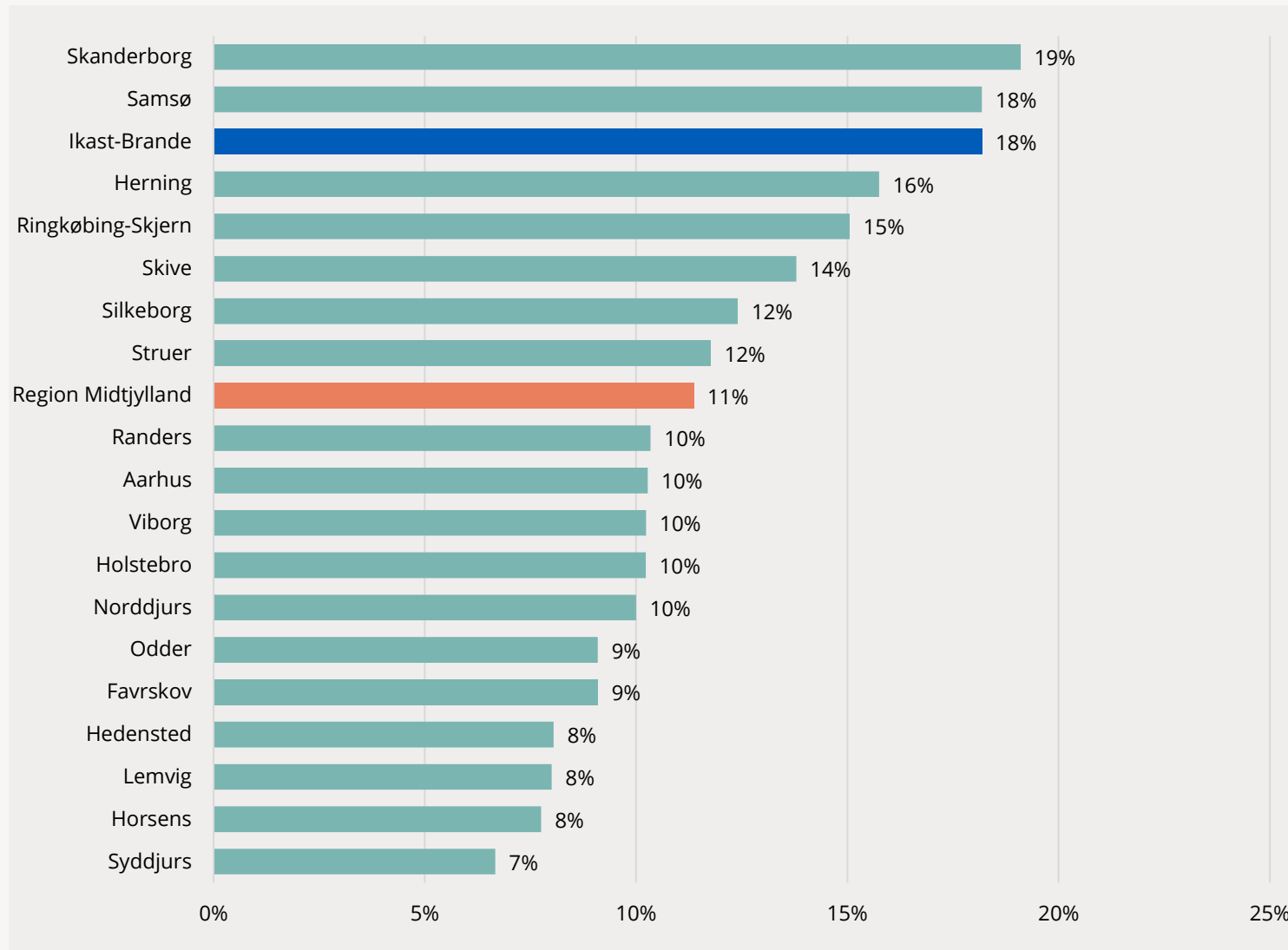
Figuren viser, at andelen af vejlede iværksættere på dette område var godt to pct. i Ikast-Brande Kommune i 2023, hvilket er lavere end det regionale niveau på godt fire pct. Andelen af vejlede etablerede virksomheder lå i Ikast-Brande Kommune på 2,5 pct., hvilket svarer til niveauet i for Region Midtjylland samlet.

Figur 6.4. Andel virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning i 2023 opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 6.5. Andel af virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2021 til 2023 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Ikast-Brande Kommune blev der i 2023 ydet specialiseret vejledning til 18 pct. af vækstlaget. Det er det tredje højeste niveau blandt de midtjyske kommuner og betydeligt højere end niveauet for regionen som helhed, der ligger på 11 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, august 2024.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.